

UJ KELET

MAJNÓ POLITIKAI ÉS HADIVILÁG

Ara 5 lej

Bérmegyei leveleket nem fogadjuk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc. Bencsei szerkesztő: H. Szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Szerda, 1937. június 2.

5697. EV. SZIVAN 23.

XX. EVF. 122. SZAM

VILÁG TUKRÁ

Stanley Baldwin az államférfi

Irta Sir Austen Chamberlain

Az elhunyt Sir Austen Chamberlain, váratlan halála előtt néhány nappal írta ezt a cikket, hogy méltassa Baldwin érdemeit, akinek akkor már lemondási szándékai voltak. S mintha csak sejtette volna közelgő végzetét, sietve megadta pártja nagy vezérének a végső tiszteletet, megírta ezt a cikket, azzal a meghagyással, hogy csak akkor közzölhető, amikor Baldwin hivatalosan lemondott Nagy-Britannia miniszterelnök-ségének magas méltóságáról.

Ezt a cikket tehát Baldwin utódának bátyja, mintegy politikai végrendeletként írta.

Az összes pártok tagjai együttesen fejezik ki ma elismerésüket a nagy szolgálatokért, melyeket Baldwin tett a nemzetnek, nehézsokszor válságos esztendőben, amelyeknek folyamán egészen szokatlan mértékben megnyerte honfitársai bizalmát, és — túlzás nélkül hozzátéhetjük — szeretetét is; csak idő kell ahhoz, hogy az ő pontos szerepét ezeknek az esztendőnek történetében világosan megítélhessük s meghatározhatjuk véglegesen az ő helyét a történelemben. Most elégedjünk meg a kötelességnek azzal a nyilváníásával, hogy elismerjük a közvéleményre gyakorolt befolyását és adjuk meg a hódolatot a jelleme előtt.

Azt hiszem, még a történésznek sem lesz könnyű megállapítani Baldwin befolyását s pontosan felbecsülni, milyen része volt a közvélemény irányításában és vezetésében, azokban az években, amikor ő állt az Unionista Párt élén és az első vagy második helyet foglalta el az uralkodó tanácsában.

Deller, a londoni egyetem volt előjárója ezt jegyezte meg egyszer előttem: „Nem vagyok politikus, — állásom ezt lehetlenné teszi, — de Ön tudja, hogy nekem nagy bizalom van Baldwinban.“ „Ez a paradoxon — mondtam — Baldwin karrierjében. Ön és igen sokan mások nagy bizalommal vannak iránta, mint politikus iránt, mert önök azt hiszik, hogy nem politikus.“

Barátom nevetem válaszolta, hogy így volt. „Mr Baldwin valamiképpen különös.“ Bizonyos tekintetben Dollernek igaza volt, de másrészt messze volt attól, hogy eltalálja a teljes igazságot. Igaz szerintem is, hogy Baldwin jelentékeny különbözik azoktól, akik megelőzték őt a magas állásban, melyről most lemondott. Azoknak sok tulajdonsága hiányzott belőle; őbenne nem volt semmi drámai. Őt nem hatotta át Gladstone démont szenvedélye; semmi sem volt benne Disraeli teremtő erejéből, sem Salisbury lord erővel teljes tehetségéből, politikai látóköre szűkebb, érdeklődési köre keskenyebb, s általános felkészültsége a politikai kérdésekhez és csatákhoz kevésbé teljes. De nagy tévedés volna azt állítani, hogy ő ezért nem politikus. Eppen ellenkezőleg, a maga saját területén — azon a területen, mely a házi politikához tartozik, — korunk egyik legokosabb politikusa. Egyszer dicsékedett vele, hogy minden tulajdonságot megtagadhatunk tőle bírálói, de senki sem vitathatja el, hogy az átlag ember megérti; különös képessége van annak felismerésére, amit az uccán járókéző gondol, és az egyesül nála a pártjelszavak iránti ellen-szennvel és különleges célkitűzéssel, amely őt teljesen képesítette a nemzetvezérség feladatának elvégzésére egy átmeneti és kialakulóban levő korban, amikor a régi pártkötelek az általános felbomlás állapotában voltak és a kormány sorsa a kialakulatlan véleményű nagy tömegektől függött, amelynek egy párttal sem volt kapcsolata, kimerült az érzelmi túlzásban és veszekedésben, kiábrándult, de még volt benne idealizmus, kielégületlen volt, és forradalomellenes, vágyott a békére, gyűlölte az erőszakot, emberségesebb társadalmat kívánt, és menteset nyomortól, szenvedéstől, melyet a tizenkilencedik század és a háború szakadatlan industrializációja és annak huszadik századi következményei teremtettek meg. Baldwin sohasem mondotta volna, hogy az ő célja „az országot alkalmassá tenni arra, hogy abban hősök éljenek“, de volt benne

Párizsban és Londonban biznak a súlyos spanyolországi incidensek békés elsimításában

Olaszország is kivonult az ellenőrzési bizottságból és a spanyol partok ellenőrzéséből. Németország kárterítést akar követelni a spanyol kormánytól

A spanyol kormány betérjesztette a Népszövetséghez a tanács összehívását kérő jegyzékét

LONDON, június 1. (Rador.) A benemavatkozási albizottság tegnapi ülésén nem jutott határozatra a spanyol vizeken ellenőrzést gyakorló hajók védelme érdekében teendő intézkedéseket illetően.

A hivatalos közlemény szerint az albizottság tegnap délután összeült. Az ülésen jelen voltak az angol, belga, csehszlovák, francia, portugál, svéd és orosz megbízottak. Wallace elnök felolvasta a német megbízottól kapott jegyzékét, amely közi, hogy a kormány utasításainak megfelelően nem vehet részt az ülésen. Hasonló levél érkezett az olasz delegátustól is. A megjelentek kijelentették, hogy szeretnék kormányukat tájékoztatni a helyzetről és szeretnék, ha az elnök általa megfelelően tartott időpontban újabb ülést hívna össze.

Egyébként a benemavatkozási bizottság elhatározta, hogy a francia-angol ellenőrzést a spanyol partok mentén újabb rendelkezésekig gyakorolják.

Londoni jelentés szerint Grandi olasz nagykövet tegnap felkereste Wallacet, a benemavatkozási bizottság soros elnökét, akivel közölte kormányának azon elhatározását, hogy addig nem képviselteti magát a spanyol partok ellenőrzésében, sem a bizottság ülésein, amíg megfelelő intézkedéseket nem hoznak olyan incidensek megismétlődésének megakadályozására, amelyek az olasz és német hadihajók vannak kitéve.

Nem végleges a német kormány visszavonulása a benemavatkozási rendszertől

A Havas londoni mértékadó köröktől szerzett információ alapján azt az értesülést közli, hogy a benemavatkozási bizottsághoz intézett német jegyzék, melyben a német kormány visszavonulását jelenti be, tulajdonképpen úgy értelmezhető, hogy:

1. A német kormány nem vonul vissza a benemavatkozási rendszertől és a német kereskedelmi hajók továbbra is kikötnek az ellenőrzési határozatokban kijelölt kikötőkben.
2. A német hajók csak az a kormányhajókat fogják nyugtalanítani, amelyeknek magatartása fenyegető lesz.
3. A német kormány állítólag összefogási egyezményt kötött a német ellenőrzést gyakorló hajóhadak között arra az esetre, ha valamelyik spanyol, akár kormány, akár felkelő hadihajó megtámadná azok egyikét.

Ha újabb incidens nem merül fel, a német kormány Almeria bombázásával befejezettnek tekintti a valenciai kormány elleni megtorlásait.

Ezt a felfogást megerősítette Grandi, aki az este folyamán biztosította Edent, hogy a római kormány utasította kereskedelmi hajóit, megszakítás nélkül folytatásuk útjukat az ellenőrzési kikötők felé. Hir szerint Németország hasonló magatartást fog tanúsítani.

Ribbentrop különben Eden tudomására hozta milyen nagy felháborodást váltott ki Németországban a Deutschland bombázása. A támadás olyan pillanatban történt, amikor a hadihajó egész személyzete pihent és amikor magatartásukat nem lehetett fenyegetőnek tekinteni. E tekintetben német körök határozottan cáfolják a valenciai kormány verzióját, amely szerint a Deutschland lött volna rá, vagy megfenyegette volna a kormány repülőit.

Olaszország nem alkalmaz megtorlást

Római mértékadó körökben kijelentették, hogy Olaszország a jelen pillanatban nem fog semmilyen megtorlást alkalmazni a spanyol kormány ellen. Kijelenti azonban, hogy

Olaszország megtette a kellő intézkedéseket megtorlások tetelére abban az esetben, ha újabb támadásokra kerülne sor a valenciai kormány hajóit, vagy repülői részéről.

Anélkül, hogy a helyzet súlyos voltát kétségbevonni igyekeznének, hangsúlyozták, hogy a helyzet végül is békésen lesz elintézhető.

A súlyos incidens ügyében tegnap Leon Blum fogadta Hirschfeld orosz ügyvivőt és Aracustant; a valenciai kormány diplomáciai képviselőjét.

A Havas párizsi híradása szerint a francia kormány a leghatározottabban cáfolja azokat a híreket, hogy francia katonatisztek vettek volna, vagy vennének részt a spanyolországi hadműveletekben.

Az ellenőrzési rendszer bizonytalan jövője

Újabb londoni jelentés szerint angol körök nem annyira borulátók, mint tegnap, de továbbra is szkepticizmussal néznek a spanyol ellenőrzési rendszer jövője felé. Pillanatnyilag a francia és angol hajóhadak tovább gyakorolják az ellenőrzést a számukra kijelölt körzetekben. A németek egyelőre nem szolgáltattak semmilyen közelebbi meghatározást arra nézve, mit jelent „a megfelelő biztosíték“ és az olasz követ sem adott felvilágosítást erre nézve. Más kérdés, milyen intézkedéseket kíván tenni Németország, amelyet illetően fenn tartja magának a jogot. Bizonyos tények arra utalnak, hogy Németország kárterítést akar igényelni és ha azt elutasítanak, kényszerítő eszközökhöz nyulna. Remélik, hogy az almeriai megtorlások után, amelyeknek indokolását Londonban nem ismerik el — Németország nem lesz túl követelő és nem fog új nehézségeket támasztani az újabb incidensek megakadályozását hivatott biztosítékok kérdésében. Lehetőségesnek látszik, hogy mielőtt a biztosítékokra vonatkozó egyezményről tárgyalna, London érintkezésbe lép Párizssal.

London, június 1. (Rador.) Eden külügyminiszter ma beszélgetést folytatott von Ribbentrop német nagykövettel.

A spanyol kormány kiáltványa a világ civilizált népehez

Genfi jelentés szerint a valenciai kormány jegyzékét terjesztett be a Népszövetséghez, amelyben ismerteti az utóbbi napokban történteket, a Deutschland és Almeria kikötőjének bombázását a kormány ismert álláspontjának megfelelően. A jegyzék szerint a Deutschland lött rá először a repülőkre, amelyek válaszoltak. A jegyzék a tanács összehívását kéri a titkári hivataltól és kéri közölni a jegyzék tartalmát a genfi intézmény összes tagállamaival, mert véleménye szerint egyik tagállam elleni támadásról van szó.

Valenciából jelentik egyidejűleg, hogy Negrin miniszterelnök kijelentette, miszerint kérte a népszövetségi tanács összehívását, hogy a tényeket elétárhassa. Megkérdézték Negrin, kéri fogja-e a köztársasági Spanyolország a népszövetségi alapokmány aláírót, hogy fegyveresen lépjenek közbe érdekében, tekintettel Almeria bombázására. Negrin igennel válaszolt.

Egyidejűleg a spanyol kormány kiáltványban fordult a spanyol néphez és az egész világ civilizált népehez, amelyben tiltakozik Almeriának a német hadihajók által való bombázása ellen.

Párizsi jelentés szerint a valenciai kormány nagykövete ma délelőtt emlékiratot nyújtott át a külügyminisztériumban a Deutschland és Almeria bombázásának körülményeit ismertetve.

(Folytatása a 3. oldalon.)

nagy emberszeretet, igazi rokonszenv a szenvedőkkel és lesújtottakkal, és a materializmus gyűlölete jellemezte őt, mint korának vezérét.

A szív embere inkább az alkalmi beszélgetésekben nyilvánult meg, nem politikai beszédekben. Szónoki adományai nincsenek. Beszédei az alsóházban vagy a szónoki emelvényen ritkán keltenek lelkesedést vagy ébresztenek fel érzelmet. Igen sok beszéde rosszul leplezett, sok kézből való fércelmény. Alkalmadtán van kellemes humora, de ritkán él vele; iróniának, maró gúnynak, támadásnak és szenvedélynek nyoma sincs beszédeiben. Feltűnő módon hiányzik a parlamenti szónok egyik legfőbb tulajdonsága: a vitára való készség s ezt nem igyekezett gyakorlati megismeréssel, mint mások tették. Lord Balfour mondta nekem, amikor egyszer dicsértem előtte egy fiatal parlamenti tag gondosan előkészített, remekül kidolgozott beszédét: „Senki sem használható itt, ha nem ért a vitához”, ami mutatja, mennyire veszedelmes az általánosítás. Mert Baldwinnak sikere volt e hiányossága ellenére, s néha hajlandó voltam azt hinni, hogy részben épp ezért.

Politika beszédeinek ez általános kritikája alól van néhány ragyogó kivétel, de ilyen ritkán fordult elő pályafutása alatt. Kimagasló példa volt az 1929 november 7-iki beszéd Nagy-Britannia és India múltjáról s jövő kapcsolatairól. Ez valóban nemcsak kifejező mód volt és nemcsak elismerést is kapott érte Balfourtól. „On olyan módon s olyan lelkesedést kelte kezelte a legnagyobb politikai témát, hogy az minden időre kétségbevonhatatlan helyet ad önmagának az angolul beszélők szónokai között... Örömmel gondolok arra, hogy e kérdésben, mely nagyban foglalkoztatta hanyatló éveim gondolatait, Önre hárult, mint a párt vezérére a feladat, hogy kifejezést adjon megfelelő nyelven az összes kérdések legnagyobbikáról szóló nagy gondolatnak.” Sokat adnánk azért, hogy ilyen elismerést kapjunk ilyen embertől.

Baldwin lelkülete inkább szemlélődő, mint alkotó. A vele való összeköttetéséből egy alkalomra hivatkozhatom, arra, amikor megalkotta a saját politikáját, és valóban döntő befolyást gyakorolt az események menetére a kormányban és a parlamentben. Második miniszterelnökségének kezdő napjaiban történt, 1925-ben egy péntek délután, amikor az alsóházban egy Private Member's Bill (képviselet által beterjesztett javaslat) elutasítását indítványozta (amely a szakszervezetek parlamenti költségeivel foglalkozott), amellyel a többség rokonszenvezett, s ő azzal vétette le a napirendről, hogy hivatkozott az iparban megnyilvánuló új szellemre, a közös érdekekben való békére és együttműködésre, a zavar és harc helyett, amely azzal fenyeget, hogy megrendíti a társadalom alapjait. Jól emlékszem figyelemzettségének hatására előtte való nap a kormányban, és ez nagyhatású volt az alsóházban. Gyakran mondják, hogy az alsóházi beszédek nem változtatják meg a szavazatokat. Ez a beszéd feltűnő módon bizonyítja az ellenkezőjét. Nem a whipsekről (a pártok hangadóitól) eredő nyomás miatt keresztül a Baldwin-féle módosítást ezen a napon, hanem Baldwin szavainak egyszerűsége, érett volta, józansága, helyes érzéke.

1910-ben atyámnak azt írtam, hogy ő egyike azoknak, akik a parlament első padsorára kerülnek, de nem hiszem, hogy néhány évvel később bárki is gondolt volna arra, hogy őt válasszák vezérnek. Valóban, kormányelnökségre 1923-ban valami esetlegességgel volt, s inkább annak tulajdonították, hogy abban az időben az alsóházban nem volt alkalmas vetélytárs arra a helyre, amelyet a házban és pártban elfoglalt. Nem gondoom, hogy ebben az időben neki nagy része lett volna a védelem, a birodalmi- és külügyek kérdéseiről szóló vitákban, amelyekkel a Ház időről-időre foglalkozott s amelyek rendszerint elfoglalták a miniszterelnök idejének nagyrésztét, vagy hogy ő sokat tördött volna velük; éppen akkor, amikor miniszterelnök lett, úgy látszott, nem érzi otthonosan magát ezekben a magasságokban.

(Transilvania Karlsbadja)

Bixad gyógyfürdő

Nyitva június 1-től

Ivókúra

Ásványvíz, szénsavas, kénes, gyöngy-habfürdők, speciális bélfürdők. Legmodernebb hidegvíz gyógykurák, iszap-pakolások, inhalatúrium.

Strandfürdő

Allandó fürdőorvos. Kétféle keresztény és kóser konyha. Diétás kóser, mérsékelt árak. Prospektust díjtalanul küld.

Fürdőigazgatóság: BAIE BIXAD
Jud. Satu-Mare.

Roosevelt, az amerikai politika és a zsidó Palesztina

Az amerikai zsidók a kantonizálási tervek ellen. A héber egyetem rektorának amerikai látogatása

Newyork, május végén.

Amelkül, hogy leértékelnék, vagy megkisebbitenék azt az érdeklődést, amelyet az Egyesült Államok eddigi elnökei tanusítottak Palesztina iránt, joggal mondhatjuk, hogy egyetlen amerikai elnök sem ismerte oly alaposan a cionista mozgalmat és viselkedését olyan szimpátiával a mozgalom célkitűzései iránt, mint Franklin Roosevelt. És egyetlen amerikai elnök sem volt hivatott ennek az érdeklődésnek és megértésnek gyakorlati értékesítésére olyan mértékben, mint az Egyesült Államok jelenlegi elnöke. Azóta, hogy Wilson résztvett a Balfour-deklaráció megszövegezésében nem volt olyan szoros kapcsolat Anglia és az Egyesült Államok között, mint ma. Ez a tény különösen nagy fontossággal bír a zsidó Palesztina közvetlen jövőjének megítélésénél, most, amikor a királyi bizottság jelentésének bizonytalansága árnyékot vet ennek a jövőnek az alakulására. Hangsúlyoznunk kell, hogy az az érdeklődés, amelyet Roosevelt tanusított a Zsidó Nemzeti Otthon iránt, nem szorítkozik cionista gyűlékezetekhez intézett üzenetekre és üdvözlő levelekre, bár az ilyen alkalmi megnyilatkozásoknak is gyakran szoktak politikai jelentőséget tulajdonítani.

Anglia és Amerika

Ha politikai megfontolások befolyásolják a királyi bizottság ítéletét — és ki olyan naiv, hogy azt higgye, miszerint csak objektív tények mérvadják ennél az ítéletnél — úgy nem kétséges, hogy a jelenleg Londonban tartózkodó, magasrangú amerikai tisztviselők befolyása hatékonyan szolgálja a zsidóság ügyét abban az előjátékban, amely a királyi bizottság jelentése és az angol kormány külsőben álló állásfoglalása körül folyik.

Azok, akik a királyi bizottság jelentéséről spekulálnak, sokat beszélnek arról, hogy Anglia elhatározásainál nagy súlyt helyez a Közel- és Középkélet muzulmánjainak érzelmeire. Anglia azonban nem kevesebb súlyt helyez Amerika jóakarására, különösen a mai ingadozó világpolitikai helyzetben. Talán sehol a világon nem találunk még egy vezető államférfit, aki olyan alaposan ismerné a zsidókérdést a maga minden részletében és amelynek megoldása iránt oly meleg rokonszenvet érezne, mint Roosevelt elnök. Ez a rokonszenv nem különleges előszeretettel jött a zsidók iránt, hanem Rooseveltnek mélyeséges humanista felfogásából fakad és ez a beállítottság határozza meg az Egyesült Államok elnökének magatartását a zsidókérdés és a palesztinai zsidó országépítés irányában is. A lapjelentések általában keveset foglalkoznak azzal, hogy Amerika milyen magatartást tanusított a palesztinai problémák iránt. Elegendő azonban, ha azt mondjuk, hogy támogatja a zsidó országépítés ügyét és ez a támogatás nem jelentéktelen.

Az amerikai cionisták álláspontja

Mint minden zsidó centrumban, amerikai cionista körökben is a királyi bizottság külsőben álló jelentése a beszélgetések és viták fő témája. Az amerikai zsidó tömegek és vezérek egyaránt hevesen elítélik minden olyan lehetőséget, amely az ország kantonizálását, vagy kettéosztását irányozná elő és az amerikai cionista közvélemény teljes mértékben magáévá teszi az Aktions Comitée ezirányú jelszavát. E világosan látható közvélemény mellett azonban mellékáramlatok is vannak, amelyeknek irányvonala nem bontakoznak ki oly világosan. Vannak cionista csoportok, amelyek azt hiszik, hogy beható tanácskozással kell megindulni az arab-zsidó feszültség enyhítésének lehetőségéről.

Egy előkelőség különleges magánvéleménye

Természetesen a nemicionistákat is élénken foglalkoztatja Palesztina ügye. Egy amerikai zsidó előkelőség, aki nemrég tért vissza Palesztinából és aki egyike az amerikai közvélemény legbefolyásosabb tényezőinek, ugyancsak külön véleményt fejtett ki előttem egy magánbeszélgetés során. Természetesen el van ragadtatva attól, amit a zsidók Palesztinában teremtettek. Véleménye szerint megengedhető volna legalább ötvenezer főnyi zsidó bevándorlás, ezzel szemben a maga részéről támogatni fog bármilyen javaslatot, amit a királyi bizottság tesz. Indoklása erre a következő: Anglia most fegyverkezik, és mi sem szabad, hogy megszarja ezt a folyamatot. Anglia a reménye, hogy minden demokratikus országnak. A demokrácia barátainak ezért mitsem szabad tenniük, hogy Anglia

presztízsét megrövidítsék. Ezért a zsidóknak is türelemmel kell lenniük és tartózkodniuk kell attól, hogy Angliának kellemetlenkedjenek még akkor is, ha Anglia olyan határozatokat hoz Palesztina ügyében, amelyek nem felelnek meg teljes mértékben a zsidó érdekeknek.

[Más szóval: ez az ur azt hiszi, hogy a zsidóknak „időleges áldozatot kell hozniuk a civilizáció és az egész emberiség érdekében”. Mert ha végső fokon elbukik Anglia, úgy ez a legsúlyosabban fogja érinteni a világ zsidóságát.

Ez a vélemény azonban izolált megnyilatkozás és nincs támasza a zsidó közvéleményben.

Bergmann rektor Amerikában

Dr. Hugo Bergmann, a jeruzsálemi héber egyetem rektora, hat héig tartózkodott Amerikában, 36 előadást tartott és 11 egyetemet látogatott meg.

Az amerikai cionista szervezet által rendezett búcsuestélyen, a héber egyetem rektora összegezte amerikai benyomásait. Többek között megjegyezte nemcsak Amerikára, hanem Európára vonatkozólag is, hogy nem látja

A legkellemesebb nyaralás és igazi áldás a betegeknek, tüdőlöknek a maramuresi

Costiui-Rónaszék sósfürdő

Elismert hatása van közhvény, csusz, vérszegénység, női betegségek, idegesség esetén. Gyönyörű fekvésű tó, szabad fürdők. Állandó homokstrand. Közeli kellemes kirándulóhelyek. Vizum- és vasuti kedvezmény. Prospektust kívánatra küld az Astra Soc. Cult. Sighet Maramures, Palatul Cultural. Szezonnyitás június 6-án

ma már azt a szenvedélyes érdeklődést a cionizmus eszmei megalapozására, amely a cionista mozgalomnak nevelési és szellemi erjét adta meg Achad Haam napjaiban.

Bergmann dr. egyébként mély benyomást tett az amerikai zsidókra, de a nemzsidó akadémikus körökben is nagy lelkesedéssel fogadták őt. A zsidó és nemzsidó egyetemi tanárok egyaránt felajánlották szolgálataikat a héber egyetem rektorának és amerikai látogatása nagymértékben emelte a héber egyetem nimbuszát az Egyesült Államokban.

VI-ik Goldmark szimfónikus koncert

június 9-én

Vendégdirigens FISCHER VILMOS

Program: Beethoven, Haydn, Hamerik, Smetana, Schubert.

A Zsidó Árvagondozó javára. A Davila Színházban.

Ujból két akasztás lesz ezen a héten Bécsben

Két feleséggyilkost végeznek ki a tartományi törvényszék udvarán

Bécs, június 1. Ma ül össze újra Bécsben a statáriális törvényszék, hogy Dörr Károly 41 esztendőös vasuti hivatalnok fellett ítélkezzen, aki különös kegyetlenséggel ölte meg feleségét, a harmincyolc éves Dörr Adriannét. Az elvetemült ember — akiről a nyomozás egyébként megállapította — hogy már többször megpróbálta hitestársát eltenni a láb alól — az elmúlt héten, hivatalból hazajövet veszeke-dést inszenált, melynek folyamán egy ökölcsepással elkábította feleségét, majd a nyitott ablakon keresztül ledobta a harmadik emeletről az uccára.

A gyilkos vasuti tisztviselő bűnperének tárgyalása egy vagy két napig fog tartani. A statáriális törvényszék ítélete, miután bebizonyított gyilkosságról van szó, csak halálos lehet s így Dörr Károlyt szerdán, előreláthatólag az esti órákban végzik ki a tartományi törvényszék udvarán.

Dörr esete ugylátszik iskolát csinált, mert pár nappal a vasuti hivatalnok gyilkos tette után, teljesen hasonló körülmények között végzett a feleségével Bittermann Ferenc harmincöt esztendőös aranyműves segéd. Bittermann, aki alig félsz-tendéje házas, ugyancsak egy családi veszekedés után a lakás nyitott uccai ablakához cipelte Teréz nevű huszonnyolc esztendőös feleségét, az asszony c'keseredetten védekezett, a rendkívüli erejű Bittermann átnyalabolta és a második emeletről letaszította az uccára, ahol a szerencsétlen asszony szörnyethalt. Az uccán járók borzadva látták, amint a segítségért kiáltó asszony fejfelé felé lóg az ablakból és kezeivel görcsösen igyekszik megkapaszkodni az ablak mentén futó tetőcsatorna csövezetékébe.

Mielőtt azonban segítségére siethettek volna, a szörnyű tragédia már lejátszódtott s a lezuhant asszony halálra zuzva feküdt

a járda kövezetén. Bittermann szörnyű tette után a ház lakói meg akarták lincselni s a rendőrség csak nehezen tudta kiszabadítani a dühöngő lakók kezei közül. Eleinte tagadta tettét és azt állította, hogy a felesége elszédült és úgy bukott ki az ablakon, ő a segítségére akart sietni, de már nem tudta visszarántani, a későbbi vallatás folyamán azonban megtört és bevallotta a gyilkosságot. A gyilkos aranyműves ügye a hét péntekjén kerül a rögtönítélő bíróság elé s miután az ítélet ez esetben is csak halálos lehet, — Bittermann valószínűleg szombaton akasztják s így ezen a héten két feleséggyilkost végeznek ki Bécsben.

— Magas vérnyomásnál és vérkeringési zavaroknál reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz nagyon jót tesz, mert a beleket minden megemésztés nélkül kiüriti, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felfrissíti és iger kellemes közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Costiui gyógyfürdőn 30 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a maramarosi Astra között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Costiui gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 30 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 25 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Káhn Kálmánhoz, lapunk sziget munkatársához.

SZER
A vasár
Bucures
A vasárna
sokat élé
sajtó. A
sen kieme
sikerét és
a szélsőj
lett sem
mánakta
rint az et
különös é
lönböző P
ban és M
ezek a vá
sét.
A lap
nagy szám
ismételt
mintha a
ba lépett
toktok hi
a szélső
tosítani
szimpátiá
megek m
mellett is
tok mögö
ják a job
megállap
telten be
megek ez
dás, vagy
berális k
Ami m
vi válasz
sonlitási
utóbbi á
az eredm
tak.
liber
nemz
Goga
lupis
gheo
cuzis
Iunia
Arge
Ezzel s
mint is
17.276, a
tott liber
zisták 4.
vazatot k
zetj para
vett rész
hozzájuk
szemben
Ioanitesc
a nemzet
tekintély
tehát t
kényvelh
ményét é
elnöke, j
tulációt.
Madge
latkozato
és eredm
— A
hagyni:
gedte me
fel volt
primár c
a bíröhe
nyeképpe
tézkedése
ezer szá
kormány
a korr
Ha mind
meg legy
gis
fájdala
hogy

A tiszta román lakosságú megyék elutasítják a kampóskeresztet

A vasárnapi megyei és községi választásokon a nemzeti parasztpárt 54 ezer, a liberálisok 41 ezer, a vajdisták 21 ezer és a cuzisták 10 ezer szavazatot kaptak

Bucuresti, június 1. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapi megyei és községi választásokat élénken kommentálta a fővárosi sajtó. A demokratikus lapok természetesen kiemelik a nemzeti parasztpárt nagy sikerét és ismételten hangsúlyozzák, hogy a szélsőjobboldal minden demagógiája mellett sem tud gyökeret verni éppen a romániai megyékben. A Dimineata szerint az eredményeket azért várta a világ különböző érdeklődéssel, mert az ország különböző történelmi pontjain: Dobrogeában, Moldovában és Munteniában egyszerre mérték le ezek a választások a közvélemény érverését.

Szétfoszlik egy legenda

A lap megállapítja, hogy a választók nagyszámában vettek részt a szavazáson, ismételten megdöntve azt a legendát, mintha a parasztság politikai passzivitásba lépett volna és a diktatórikus áramlatok híve lett. A második megállapítás: a szélsőséges pártok képtelenek biztosítani a maguk számára a tömegek szimpátiáját. Ugyanis ezek a tömegek minden nacionalista demagógia mellett is kitartanak az alkotmányos pártok mögött és határozottan visszautasítják a jobboldali kalandokat. A harmadik megállapítás: a nemzeti parasztpárt ismételten bebizonyította népszerűségét. A tömegek ezt a pártot jelölik meg ellentmondás, vagy tagadás lehetősége nélkül a liberális kormány utódául.

Beszélő számok

Ami már most a számokat illeti, az ilfovi választás nyújt igen érdekes összehasonlítási lehetőségeket. 1935 őszén a legutóbbi általános választások alkalmával az eredmények a következőképpen alakultak.

liberálisok	29.093
nemzeti parasztpárt	9.365
Goga	2.883
lupisták	4.071
gheorghisták	2.306
cuzisták	749
Iunian	664
Argetoianu	344

Ezzel szemben a vasárnapi választáson mint ismeretes, a nemzeti parasztpárt 17.276, a vajdisták 13.505, a két megosztott liberális lista összesen 16.995, a cuzisták 4.061 és a gheorghisták 4938 szavazatot kaptak. Négy évvel ezelőtt a nemzeti parasztpárt önállóan, de egységesen vett részt a választási harcban. Időközben hozzájuk csatlakoztak a lupisták, ezzel szemben kiváltak a vajdisták, akik D. R. Ioanitescuval az élükön elvitték magukkal a nemzeti parasztpárti választóknak igen tekintélyes részét. A nemzeti parasztpárt tehát ténylegesen hatalmas sikerként könyvelheti el a vasárnapi választás eredményét és Madgearu, az ilfovi szervezet elnöke, jogosan fogadhatja híveinek gratulációját.

Madgearu a választás eredményéről

Madgearu egyébként a következő nyilatkozatot adta a választás lefolyásáról és eredményéről:

— A választók beszéltek. Meg kell hagyni: a kormány eléggé szabadon engedte megnyilatkozni őket. Egyetlen kivétel volt a palancai körzet, ahol Enache primár csak az én energikus fellépésem és a bírósághoz benyújtott kontestáció eredményeképpen hagytam fel terroriztikus intézkedéseivel, melynek eredményeképpen kétezer szavazatot kellett volna szállítania a kormánylistára. Így

a kormány csak kétszáz szavazatot kapott.

Ha minden okom meg is van arra, hogy meg legyek elégedve az eredménnyel, mégis

hajjalommal kell megállapítanom, hogy a választási erkölcsök mennyire elszűntek Ilfovban.

Amióta politizálok, még ily hatalmas választási korrupciót nem láttam. Pénz, étel és ital; ezek voltak a választási fegyverei egyes csoportoknak, élükön a disszidens liberálisokkal. Ami a vajdistákat illeti, vereségük súlyosabb, minthogy vézérük D. R. Ioanitescu a legszűkebb körökben rágalmaktól sem riadt vissza a nemzeti parasztpárttal szemben, a választási korrupciótól eltekintve. Az én etnikai származásomtól kezdve egy ellopott gyűrű történetéig semmi sem maradt ki a rágalmazási fegyvertárból. Ebből a szempontból örülhetünk annak, hogy vége eme minden hit és meggyőződés nélküli politikai hamis népszerűségi nimbuszának.

A cuzista lista letörése

— A Cuza-Goga lista féktelen demagógiája mellett is csak 4061 szavazatot tudott összegyűjteni. Négy évvel ezelőtt a két csoport külön-külön 3632 szavazatot kapott, tehát

négy év alatt és az egyesülés eredményeképpen összesen négyszázzal szaporította csekély szavazatának számát, ami föltöbb keves ahhoz, hogy a párt a hatalmat vindikálhassa magának.

A legérzékenyebb vereséget az egymás ellen harcoló liberálisok szenvedték. A liberális párt vezetősége érthetően elégedetlen az eredménnyel, amelynek következményeképpen a párt egyetlen képviselője sem foglal helyet a megyei tanácsban. A H. csoport disszidensek vezetője Ghiță volt prefektus, néhány héttel ezelőtt levelet intézett Dinu Bratianuhoz, amelyben állítólag nagy koncessziókra volt hajlandó a harmonia helyreállítása érdekében. A Niculescu Dorobantu vezetése alatt álló öreg liberálisok azonban elhárították minden egyezkedési ajánlatot. Most arról van szó, hogy a rend helyreállítása érdekében

Select Mozaic

Csüförtöki kezdettel

TRUXA

Hatalmas cirkuszfilm, izgalmas produkciókkal, remek revüvel. Főszerepben:

LA JANA

gyönyörű francia táncosnő.

Igy épül az Északi sark városa

Koganovics, az északsarki repülőtér építője, elmondja hogyan fognak dolgozni a 60 fokos hidegben

Cluj-Kolozsvár, június 1. Az orosz északsarki expedíció nagy érdeklődést váltott ki, különösen szakkörökben. Az alábbi cikket, amely az expedíció munkáját vizsgálja, Koganovics, az északsarki repülés vezetője írta:

Nehéz feladat volt már a Ferenc József föld eszkimó benszülőit is megnyerni a támogatásra. Megjelenésünk a Rudolf szigeten mély megdöbbenést keltett, hiszen alig néhány öreg eszkimó emlékezett arra, hogy több, mint negyven év előtt jártak már itt fehér emberek: az osztrák-magyar északsarki expedíció tagjai. Payer-Wayprecht vezetése alatt. Az eszkimók hosszú tanácskozás után végül mégis csak beleegyeztek abba, hogy letelepedhessünk a Rudolf szigeten, miután előzőleg biztosítottuk őket arról, hogy semmit nem akarunk tőlük elvenni, sőt nemcsak hogy minden szükséges holmit utánunk küldenek, hanem készséggel megajándékozunk őket mindennel, amire csak vágyanak.

Jellemző volt az eszkimókra az a lista, amelyet átadtak nekünk.

— Hozzatok nekünk olyan kis rudacs-kákat, amelyek világítanak, ha dörzsöljük őket. Hozzatok egy dobozt, amely mulszikát csinál és adjatok egy iglóra való prémet.

Mindent megígértünk a derék eszkimóknak és így megszereztük az engedélyt, hogy a Rudolf szigeten megépítsük vállalkozásunk légi bázisát. Hamarosan elké-

szült a főépület, amelynek legértékesebb része a hatalmas pince, tekintve, hogy odalent sokkal melegebb van. Kivülről csak egyemeletes háznak látszik az épület, holott a valóságban három emelete van és odalent tartjuk drága műszereinket, rádióállomásokat, a szétszedett repülőgépet, a motorokat, sőt az alkoholt is, melyre nélkülözhetetlen szükségünk van.

Fagyott alkohol tömbökben

Furcsa látványt nyújt az alkohol, amely kőkeménnyé fagyott, úgyhogy nem is tartjuk hordóban. Azokat a tömböket, melyekre éppen szükségünk volt, hatalmas tartályba helyeztük, amelyet azután földel és prémekekkel vettük körül, úgyhogy a hőmérséklet egy-két fokkal az alkohol fagyópontja fölé emelkedett.

Az Északi Sark fölött az alkoholt megint csak tömbökben fogjuk ledobni, mert így sokkal könnyebben kezelhető. Még az acélt is gondosan óvni kell a nagy hidegtől, mert 60—70 fokos hidegben az acél egyszerre törékennyé válik. A mérnököknek még vastag prémkesztyűjüket is be kell olajozni, ha fémtárgyhoz nyulnak, mert különben menten odafagyának. Nagy nehézséget okoz az is, hogy az építeleftát szintén vagy el kell ásnunk, vagy prémekekbe kell burkolnunk.

A végső remény: a Zechin

A legénység a Rudolf szigeten egyelőre pihen, hogy erőt gyűjtsön a nagy vállal-

De csak

NIVEA

maga Tatarescu vegye kezébe a megyei szervezet vezetését.

A tiszta román megyék elutasítják a kampóskeresztet

A vlascai buzau durosiori, és argesi eredményeket kommentálva, ahol a cuzisták mindenütt ugyancsak lemaradtak, a Dimineata hangsúlyozza, hogy ezeket a megyéket tiszta román lakosság dominálja. Éppen ezek a megyék utasítják vissza a kampóskereszt sovén demagógiáját és nyilatkoznak meg a rendpártok konstruktív nacionalizmusa mellett. A vasárnapi választások eredményei ilyen körülmények között a szélsőjobboldal kategóriájú vereségét és az alkotmányosdemokrácia tényleges sikerét jelzik.

kozáshoz. Az emberek kész cellákba húzódva végrendeleteiket írják, hiszen igazán senki sem tudhatja, élve kerül-e haza.

Biztonság okáért összeállítottuk már azt a speciális repülőgépet, a Zechint, amely egyetlen reménységünk lenne, ha bármi baj történnék. A Zechin hihetetlenül kis területen le tud szállani, úgyhogy végszükség esetén az Északi Sarkon dolgozó csoport rádió útján a Zechin kiküldését kérheti. Ez a kis repülőgép az S. O. S. jelekre a Sarkra repülne és megkísérelné a leszállást a jégmezőn. Természetesen kétséges, vajjon akár csak a leszállás is sikerülhet-e, nem beszélve arról, hogy ezer ok is szól az ellen, hogy ismét felbreme emelkedni. Ahhoz mindenesetre jó lesz, hogy életben tartsa bennünk a reményt.

„Ledobáljuk a traverszetek”

A vastraverszetek és a gerendákat, meg az ehhez hasonló szilárd tárgyakat ejtőernyő nélkül dobjuk le az Északi Sark fölött. A repülőgépek egészen alacsonyra fognak ereszkedni és így remélhetőleg nem esik nagyobb kár ezekben az anyagokban. Az élelmiszert, fűtőanyagot, ruhanyerőt és más ehhez hasonlókat ejtőernyő segítségével bocsátjuk le, a finom műszereket és főképpen a rádióállások felszerelését azonban mi magunk fogjuk a vállunkra csomagolva az Északi Sarkra vinni.

En leszek az első

En leszek az első, aki ejtőernyővel kigurik az Északi Sark fölött. Először pontosan megállapítom, vajjon tényleg a Sark fölött vagyunk-e, azután leugrom a mélybe. En jelzem azután a többieknek, hogy hova kell jönniük. Az első csoport 20 emberből fog állni és csak három nap múlva kezdhetünk komoly munkához.

Ha sikerül tervünket megvalósítani és ha az Északi Sark Hotel is felépül, a Sarkon esetleg a légi közlekedés igazi centrumát építhetjük ki.

Amerikában nagy érdeklődés nyilvánul a terv iránt és minden reményünk megva arra, hogy az Északi Sarkon emelkedő városka csakhamar olyan forgalmat fog lebonyolítani, amilyenre még legmerészebb álmaikban sem mertek volna gondolni a repülés uttorói.

— Hunyady Sándor: A vöröslámpás ház. (A) magyar próza eddig talán a novellában futotta ki legerősebb formáját. Hunyady Sándor a magyar novellairóknak is első sorában áll. A parasztot épügy ismeri, mint a grófot, az örömlényt épügy, mint a nagyuridámát, a pincért, mint a vezérigazgatót. Nem foglal pártot sem pro sem kontra, hanem mindegyikben csak az ember érdekli, nemes és nemtelen vonásaival együtt. Ebből származik novelláinak ritka emberisége, közvetlensége, melegsége. Bizonyos, hogy Hunyady Sándor új novelláskötetét, mely az Athenaeum novellasorozatában most jelen meg, az író nagy közönsége szeretettel fogadja. 53 Lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

Eladó

FOR- és VASCSÖVEK gáz-, gőz-, olaj- és vízvezeték részére 2 coltól feljebb, könyökcsovek, T-csövek, csőreduktorok, idommarok, csapok, szelepek, váltók minden méretben és mennyiségben.

VASPARTANYOK 1—130. vagon ürtartalommal jó állapotban.

DIESELMOTOR 160. és 200. H. P.

GENERATOR 100. Kw. 50. Per. 238 Voltfeszültségű 251. Amp. 5000. fordulatu igen jó állapotban.

TRANSFORMÁTOROK nagyon jó állapotban.

GŐZKAZÁN Babcock Wilcox 420. m² fűtőterületű igen jó állapotban.

Légszűrők, szivattyúk, szűrőprések különböző minőségben.

HORDÓGYÁRI teljes berendezés.

VASLEMEZIEK 4 mm-től feljebb. U. L. vasak, vaslétrák, VASKEMÉNYEK.

CHAMOTTE téglák, magas tűzálló, pakura fűtésre is megfelelő.

HOCHWACUUM, BENZIN- és OLAJRAFINÁCIÓ teljes berendezés.

Érdeklődni:

„HERCULES” S. A. Tleacu Jud. B'hor

Torda, a vallásszabadság városa

Régebben nagyrészt iparosok voltak a zsidók. Harmincöt év óta hitközségi elnökök; negyven év óta tanító

Torda-Torda. június 1. A vallásszabadság városában most száz éve, 1836-ban találták az első feljegyzéseket a letelepedett zsidókról. Egy jegyzék ez az adományokról, amiket a tordai zsidók adtak szociális és kegyes célokra. Ebből következtetni kell egy régebbi telepedésre, amint-hogy sarkok felirásai is ezt bizonyítják. A városban tömegesen nem lakhattak, minthogy a bányavárosok általában el voltak zárva a zsidó iparosok és kereskedők elől. Itt a kiváltságokra és keresetükre féltékeny céhek ügyeltek, nehogy a városba „idegen elemek” szivároghassanak. Vigyáztak nemcsak a zsidó beözönlésre, hanem tiltakoztak az örmények és németek ellen is, de ezeket egyfelől a bányászok, — akik javarészt német származásúak voltak — másrészt az örményekhez beházasodott mesterek könnyebben tudtak behozni a céhek váraiba. A zsidók csak kiváltságok megszerzésével, különös használatosságukkal tudták meghódítani, lassan, nehéz munkával, sok akadály és a gyűlölködés szellemének legyőzésével az ő korlátolt, kicsiny pozícióikat. Akik Tordára jöttek, azelőtt a környékbeli falvakban éltek: Oprisanban, Aranyos Poanában, Mihail Viteazulban.

Első rabbija a hitközségnek Wesel Fülöp volt, akit 1865-ben választottak meg. Előtte rabbi helyettes funkcionált, aki egyben előimádkozója és metszője volt a hitközségnek. A régi zsidó családok között találjuk Salamon Józsefet és testvérét, Náthánt; regalebérii voltak és szépen megszedték magukat. A többiek iparosok: Schlesinger József paplanos, Lefkovits Ferenc gyertyakészítő, fivére Lefkovits Benjámin szabó, majd készruha készítő, Izsák Mózes fuvaros és tojáskereskedő, Loeb Mózes bérli, Rotstein Dávid pipakészítő, ebben a mesterségben legjobb az egész környéken. Frankel és veje Rotstein cipészek. Tisztes munkások, akiket szerettek a városban.

A régi templom ott állott, ahol most a megyei prefektúra. De ennek már nyoma sincs. A háború után tetőzték be az új templomot, amely az ország rész egyik legszépebb zsinagógája. Valaha itt is templom volt, 1868-ban építettek és mindaddig használták, amíg 1920-ban a nagy templomot fel nem avatták. A régi feljegyzésekben nagy tisztelettel említik Weisz Salamon mezővári bérli, mint a vidék legnagyobb adakozóját.

Wesel Fülöp harminchárom éven át lekipasztorkodott Tordán. Tekintélyes tudós volt. „Kirjat Széfer” című műve, amely a Biblia öt könyvének magyarázata, feltűnést keltett megjelenésekor nemcsak szak-körökben, hanem egyszerűbb könyvismérők, a bibliai homilisták kedvelői között is. A pozsonymegyei, stomfai származású művelt és nagy tudású rabbi nem zsidó előtt is nagy tiszteletnek és becsülésnek örvendett. Halála után három évig a rabbinatusi szék üres volt. Azután hívták meg a brassói ortodox hitközség élén működő fiát, a mai rabbit, aki az ország egyik legtekintélyesebb zsidó papja, 1932 óta pedig az országos ortodox iroda elnöke.

A hitközségnek 170 adófizetője van, körülbelül 30 azoknak a száma, akik nem fizetnek. A község fenntart egy négyosztályos népiskolát, amelyet hétszázfős akarnak fejleszteni. Groszmann Ábrahám az iskola igazgatója már negyven év óta áll Tordán a zsidó kultúra szolgálatában. Aldásos működést fejt ki a Nőegylet (dr. Reich Józsefné elnök), a Chevra Kadisa (elnök: Weinberger Mór). A hitközség elnöke Lázár Simon. Családja adakozásának köszönhető a talmud tóra, amelynek három tanítója kitünően látja el a gyermekek héber oktatását. Lázár Simon egyébként 35 év óta elnöke a községnek, kisebb megszakításokkal. A Lázár család is egyike a régi familiáknak. Men-del Lázár Cornestiből jött Tordára, ahol regalebéri volt, majd a városi malom bérleje. Salamon Farkassal. A nyolcvanas év végén sörgyárat alapított és birtokot vásárolt. A cionista mozgalom vezére az

agilis, lelkes és sokat dolgozó dr. Kassovitz Endre. A WIZO ügyeit dr. Frenkel Józsefné irányítja áldásosan.

Érdekes jelenség, hogy a háború után sok zsidó özönlött a városba, annyira, hogy számuk túlhaladta a 250 családot. De ahogy jöttek, úgy el is széledtek, nem ugyan a falvakba, hanem más városokba. A falvakban annyira megcsappant a számuk, hogy a Tordához tartozó környék, amely eddig kilenc metszőt foglalkoztatott, most ezt a feladatot mindössze három sakter látja el.

A főrabbi, Wesel Albert, aki bölcsesége, tapintata, nemes gondolkodása révén került a hivatalos országos ortodox szervezet élére, mielőtt az erdélyi zsidó vallási közélet irányítását vállalta, tiz erdélyi megyére terjedő együletet alapított. Címe: „Machzike Hadat”, célja: a hitélet kimélyítése. Támogatta a szegényebb községek talmud töráit és a vallási intézményeket és ébren tartotta a tiz megye talmud chachamjainak kapcsolatait azzal, hogy az évi egyleti konferencia egyúttal „szijjum” legyen. Amióta a főrabbit országos ügyek veszik igénybe, az együletet Szófer Manó marosvásárhelyi főrabbi vezeti.

Torda ma is a vallás-szabadság városa. A béke a román, magyar és zsidó felekezetek között tizéig zavartalan volt. (sz.)

KÖZGAZDASÁG

380 millió lej összegű új tőkéket fektettek iparvállalatokba az idei év első negyedében

A részvénytársaságokba investált tőkék összehasonlító kimutatása azt igazolja, hogy a külföldtől való gazdasági elzárkózottság és az önellátásra törvő politika oly lehetőségeket teremt a belföldi ipar számára, amelyet egy hazai, mint a külföldi tőke siet is kellőképpen kihasználni. Az ipari befektetések évről-évre szaporodnak, viszont a most lezajló közgyűlések beszámolóit azt igazolják, hogy az ipari konjunktúra általában véve felfelé ível.

Az 1934 év folyamán 361 millió lej tőkével alakultak új részvénytársaságok, amelyet azonban tulajdonképpen új tőkéket nem jelentettek, mert akkor jött szokásba, hogy egyeni cégek adózási és egyéb szempontokból tömegesen alakultak át részvénytársaságokká. A már meglévő iparvállalatokba investált új tőkék 793 millió lejre rúgnak. Összesen tehát 1.154 millió lejrel gyarapodott 1934-ben a részvénytársaságokba fektetett tőkék végösszege.

A rákövetkező 1935 évben alakult új részvénytársaságokba 598 millió lej, a

már meglévő vállalatokba 603 millió lej investáltak, összesen tehát 1.401 millió lej.

1936-ban az újonnan alapított részvénytársaságokba investált tőkék már 641 millió lejre rúgnak, míg a meglévő részvénytársaságok tőkéinek emelése révén 847 millió lejrel szaporodik a tőkeállomány, amely tehát együttesen 1.488 millió lej tesz ki.

A jelek szerint ez a tőkésaporulat az idei évben sokkal hatványozottabb lett, mint a megelőző esztendőké folyamán. Az 1937 év első három hónapja alatt 1009 millió lejrel alapítottak új részvénytársaságokat, a tőkemelések összege pedig 400 millió lejre ugrott, a részvénytársaságok tőkésaporulata tehát az idei év első negyedében 509 millió lejre emelkedett.

Jellemző, hogy ebből az 509 millió lejből 350 millió lej iparvállalatokra, 100 millió lej kereskedelmi részvénytársaságokra esik, míg a fennmaradó 29 millió lejen bankok és egyéb jellegű részvénytársaságok osztoznak.

Arlejtések

Odorhelumegyei prefektúra: Június 12-én arlejtés az odorheui leánygimnázium felépítésére. Előirányzat 2.855.360 lej.

Munkaügyi minisztérium, Bucuresti: Június 16-án arlejtés a bistricei kórház javítási munkálatainak elvégzésére. Előirányzat 550.000 lej.

Muresmegyei prefektúra: Június 12-én a tg-muresi új kórháznál 3 millió lej költség-előirányzat mellett építkezések, továbbá villamosági és vízvezetékberendezési munkálatok kiadása.

Ciucmegyei prefektúra: Június 7-én a

megyeháza javítási munkálatainak kiadása. Előirányzat 436.222 lej.

Egészségügyi minisztérium, Bucuresti: Június 12-én arlejtés a Baia Mare állami kórház építésére. Előirányzat 2.075.000 lej. Ovadék 5 százalék. Információk a minisztériumban. Június 15-én arlejtés a brasovi járványkórház felépítésére. Ovadék 600.000 lej.

Munkaügyi minisztérium, Bucuresti: Június 25-én a timisoarai inasotthonnál végzendő különböző építési munkálatok kiadása. Előirányzat 1.385.870 lej.

Hadserekek központ konfekciós műhelye: Június 22-én 17.120 láb 4-5 mm-es, 24.447

láb 4½-5 mm-es, 15.000 láb 4-4½ mm-es blankbőr, káki színű (egy láb egyenlő 929 négyzetcentiméterrel), 38.700 kg. bőrvarrócérna, 48.700 kg. viasz, 38.700 kg. asztalos-enyv, 140.000 darab különféle szegecs, 101.100 darab csatt beszerzése.

Timisoara városa: Június 14-én a városi intézményeknek 1938. március 31-ig szállítandó 108.043 kg. kenyér beszerzése.

Csendőrvértefélyelőség, Bucuresti: Június 11-én 5000 darab gyapjuflanell, 5000 pár gyapjukesztyű, 5000 gyapjutakaró és 25.000 pár gyapjuharsnya beszerzése.

Sibiu városa: Június 16-án 130 öl búkk tüzia beszerzése.

Timisoara városa: Június 22-én 314 vagon búkk és 45 vagon tölgy tüzifa beszerzése.

Salonta városa: Június 9-én cca 3600 kg. juhgyapju és 600 kg. Merinos gyapju eladása.

Cluj egyetem: Június 11-én arlejtés a klinikák központi fűtőberendezési munkálat elvégzésére. Előirányzat 2 millió 490.000 lej. Ugyanezen a napon arlejtés a klinikákon melegvíz-hűdegvizberendezés, gőz-, gázberendezési és csatornázási munkálatok elvégzésére. Előirányzat 2.340.000 lej.

Cacova község, Sibiumegye: Június 11-én elektrifikálási munkálatainak kiadása.

Lugoj városa: Június 26-án 25 vagon 6000 kalóriás mosott szén beszerzése.

Ardeali Allami Bányák és Vasipari Üzemek (RIMMA): Július 1-én arlejtés a hunedoarai üzemeknek szükséges 7000 tonna faszen beszerzésére.

Voslobeni község (Ciucmegye): Június 7-én 7080 köbméter fenyőfa eladása. Kiküldési ár 140 lej köbméterenként, vagyis 991.218 lej.

Megállott a nyersbőrárak emelkedése

A nyersbőrpiac irányzata bizonytalan. Borjubörben az árak 5 százalékkal estek. Nehézbörökben egyelőre változás nincs, de a nagyobb gyárak nem igen vásárolnak. A timárságok újabb vásárlásai életkötően hatottak a nyersbőrpiacra és számítani lehet arra, hogy ez alkalommal a piac stabilitása tartós marad. Most tették közzé a hivatalos vágatásokra vonatkozó statisztikát, melyből kitűnik, hogy a vágatások csökkentek. Így a tavalyi vágatásokkal szemben az idén a vágatások száma 19 ezerral csökkent.

Az erdélyi nyersbőrpiac árai nem változtak, míg a bucaresti piacon is alig 1-2 lej tesz ki az áreltolódás.

A bucaresti vágóhid nyersbőrarái a következők: Vörös tehénbőr Bucovina és Bánát prov. 50 lej kgr., vörös ökörbőr Bucovina-Banat 52 lej, bivalybőr 35, tehénbőr vegyes 50, ökörbőr vegyes 50, manzatbőr 50, szópórbőr 48, szópórbőr Bucovina 58, disznóbőr 20 lej, bányabőr 190-200 lej párja.

Rövid üzleti hírek

„Orezul” rizshántoló az 1936 évre hét százalékot fizet részvényeseinek.

Elgiba Timisoara multévi mérlegét 100 millió lej részvénytőké mellett 4.372.278 lej tisztelettel zárta.

Az angol **Gaestetner** vállalat, amely irodáj berendezések, főleg sokszorosító gépek gyártásával és forgalombahozatalával foglalkozik, Bucarestben egymillió lej alaptőkével Gaestetner S. A. cégelnevezéssel leányvállalatot állított fel.

Hotel Esplanada Bucuresti szálloda tulajdonosai, I. Mircea kereskedőnek ingatlanaira árverést kért a Banca Albina 28 millió lej követelése miatt. Az árverést június 12-re tűzték ki a szállodára 29 millió lej kikiáltási áron. A szálloda értékét az ilfovi törvényszék egyébként 65.400.000 lejben állapította meg.

Gróf Bánffy Miklós 1.942.000 lej névértékű agrárkiszájtási kötvényét eladta a román kincstárnak a clujmegyei Rachitele község határában lévő erdeit. A kincstár az erdőséget közösi legelők céljaira átadta Rachitele és Rogojel községeknek.

— A föld körülrepülésére startolt **Amelia Farhart** amerikai pilótánő. Newyorkból jelentik: Amelia Farhart, az ismert amerikai pilótánő ma reggel Miami-ból elindult San Juan de Puerta Rico irányába, hogy körülrepülje a földet. Ismeretes, hogy első kísérlete géphiba miatt meghusult. Amelia Farhart nyugatról keletre repül, az egyenlítőhöz közel és 44.800 kilométert akar megtenni.

הויליולה!

Keren Kayemeth

A sorsdöntő órákban indítja be Erec Jiszrael egy új fontos területének megváltását.

Minden zsidónak kötelessége segítséget nyújtani e nagy nemzeti terv megvalósításában.

Adományozatok Emek Hule földjének megváltására!

קרו קימה לישראל

Mily

Három Kolozsvárról, aki a telt Rio velében oldalairó vasóinak

Braziliában a paiktól. Majdnem a vérbeli bra Ha a legkisebb pen, vagy egy lobban és érje vagy szórakozó ná. Az ilyen egy uccán, min en az esti órá zírénája ugysz és a város kül kórházakba az Ez a jobban minden társad megvan, kivé európeereknek Ott is, mint a bizonyos kas állnak egyes mint nálunk. A társadalmi osz tagjai maguké csak velük egy vezető osztál régi portugál k azoztál — v közlül választat törvényes szok különbözőtetés, kiad egy-egy tartozó nőt ves nok, akik Bu megjárták.

A családi brazil házába b bet, nem szabá egy idegen lép tartanak, a há anélkül, hogy vége származ lévi le, illetve A háztartás közé van szor rendszer, mely kimondott tűz int, csak a m yeknek száma nagy országé A nép 80%- téglalapból mény, faszéti mény nélkül. A főzőedényt. Egési termékek telenné a kon áhét, ablak ál lehet képzeln helyzetét, akir folt láttán kel A brazil assz az étkezést. 2 óha az aszta mény, vagy h ektől és cuk rkezik. Euró uk nincs. Am hában tartják Minden igaz ott fekete ba ennie, dében, nek is belöle. A forró ég gyon szeretik zik a babba ödségféle m osokban lakó sárosokban é állgyümölcsök és minden an feketeké Brazil családó

Vendégeket nagyon előz kének, hogy azobában, de szokás aszta hában székek máris hozzák helyzetben ké hárcára vissz ban körülvez mutatnak és metszik való jánálják nek emlékül, sziv

Milyen az élet Braziliában?

Egy erdélyi fiatalember levele Rio de Janeiroból

Három évvel ezelőtt vándorolt ki Kolozsvárról T. E. egyetemű hallgató, aki azóta új egzisztenciát teremtett Rio de Janeiroban. Alábbi leveleiben a braziliai élet egzotikus oldalairól számol be az Uj Kelet olvasóinak.

dégnak, aki ezt a szíves kínálást szívesen veszi és elviszi magával az emléktárgyat. Azt ugyan oda többet meg nem hívják!

Igy van ez szegénynél, mint gazdagnál. Udváriasan sok mindent felajánlanak, de a vendégjog tullepését sohasem tudják megbocsátani.

A férfiak nagyrésze klubokba, kaszinókba jár, hol feketetés mellett, szerencsejáték-szenvedélyüknek is hódolnak, mondhatni oly mértékben, hogy a világon nincs még egy nép, mely ilyen izgalommal fűtött szenvedélyvel üzné a szerencsejátékok minden ágát.

Mindenki sorsjegyén játszik

A közéletben is ugyyszólván mindenki bekapcsolódik a játékba. Legtöbb százféle sorsjegy van forgalomban és ezzel még a szegény néposztályhoz tartozók is ezrével teszik próbára szerencséjüket. Sorsjegyek eladásával több ezer ember foglalkozik. Uccán, kávéházban, vendéglőben, házaknál és mindenütt, lépten-nyomon sorsjegyárusokkal találkozunk. A forgalmasabb utcákon több sorsjegybánkház van. A játékbánkok közül azok vezetnek, melyek nem sorsjegyet adnak ki, hanem a játékosok a saját elgondolásuk szerint megadott számot teszik meg, vagy állapotneveket játszanak meg. Ebben a játékban a lakosság mintegy 80%-a részt vesz, annak dacára, hogy itt fordul elő a legtöbb csalás. A sok csalás miatt, az állam az utóbbi években, a Bisuteriák működését több ízben betiltotta. Titokban mégis tovább üzték a játékot. Rövid idő múlva azonban ismét szabad tere nyílt: jóhiszemű emberek szerencsepróbatételnek és végláthatatlan csalások elkövetésének.

A brazil családok legkedveltebb szórakozása a hetenként egyszer, ismerős családoknál tartott, táncal egybekötött összejövetel.

Igen kedvelt szórakozásuk a mozi is. Hogy mennyire szeretik, ezt a mozik nagy száma és befogadóképessége is bizonyítja.

Színházainkban évente csak 2, esetleg 3 hónapig játszanak, de akkor is megszakításokkal; mert állandó színházépületük van ugyan, de állandó színészgárdájuk nincs. A 2-3 hónapig tartó színházi évadon kívül, előfordul, hogy egy-egy szindarab műsorra kerül, de csak azért, hogy külföldi szintársulatokat szerepeltessenek. Ez így van Brazília legnagyobb városában: Rio de Janeiroban, Sao Paolóban és más nagy városban is. A német-lakta vidékeken van állandó német színház, de ez semmiféle összefüggésben nincs a brazil színházakkal. Itt többnyire csak német nyelvű szindarabokat adnak elő.

Kabarékat és bárókat elég sűrűn találunk. De ezek közel sem olyan nívósak, mint az európaiak. Itt az igények nem nagyok. Olyan műsrot is, melyet nálunk lebecsülnének, szívesen és örömmel vesznek.

Zene, sport

Zenekultuszuk csak az utóbbi évtizedben kezd fejlődni és ehhez mérten iskolázottságuk is. Zenei érzékük fejlett. Rövidéletű zeneiskolákból nem egy hírneves művész került ki, akik hangversenyek rendezésével a nép között is megszerítették a komoly zenét.

Nagyobb hangversenyeket a színházakban rendeznek, de csakis európai nagyhírű művészek közreműködésével. Ilyenkor mindig telt ház van.

Ujságjaik nagy terjedelemben jelennek meg, úgy mint az északamerikaiak. Kétháromezer napi fogyasztással rendelkező lapok is vannak. Szépirodalmi folyóirataik tetszetős kidolgozásban szintén elég nagy terjedelemben jelennek meg. Ezekben európai divatújdonságok, szórakozások, északamerikai különlegességek és sokféle érdekesség található.

A legutóbbi években sportokkal is foglalkoznak. Egy megtartott nemzetközi vagy helyi boxmérkőzés alkalmával mindenkor a jegyekért verekedni kell. A mérkőzés alatt örjögő lelkesedés hatja át a tömeget. A hevesvérű brazil közönség körében gyakran támad verekedés egy-egy kedvenc boxjárnok legyőzésekor.

Más sportágak, mint atlétika, torna, birkózás, stb. nem annyira kedveltek. Tengerparti és folyómenti városokban leginkább a regatát kedvelik és üzik versenyképesen.

Konoye herceget nemzeti kormány alakításával bizta meg a japán császár

A választásokon győzelmet aratott demokratikus pártok kényszerítették ki Hayashi lemondását

TOKIO, június 1. *Anyagtorlódás miatt tegnapi lapszámunkból kimaradt az a közlés, hogy Hayashi japán miniszterelnök lemondott. Hayashi lemondása közvetlen következménye volt a legutóbbi választásokon győzelmet aratott demokratikus pártok; erőyes hangú felhívásának és tulajdonképpen azok győzelmét jelenté.*

Tokiói jelentés szerint a japán császár Konoye herceget, a felsőház elnökét bizta meg kormányalakítással. Konoye herceg, a szenátus elnöke elfogadta a kormányalakítási megbízatást. Konoyet úgy katonái, mint pénzügyi, gazdasági és politikai körök támogatják, ezért remélik, hogy sikerülni fog nemzeti kormányt alakítania, amely 2-3 évig vezetheti az ország ügyeit.

Litvinovot érdekli a biblia, mint „irodalmi olvasmány...”

Az angol királyi pár el volt ragadtatva Mihály trónörökösötől Irimescu légügyi miniszter beszámolója a koronázási ünnepségekről

Bucuresti, június 1. (Az Uj Kelet tud.) Radu Irimescu légügyi és tengerészeti miniszter néhány nappal ezelőtt tért vissza külföldi utjáról. Irimescu képviselte a román kormányt az angol királyi koronázásán és ő kísérte egyúttal a különböző ünnepségekre és recepciókra Mihály vajdát, aki az uralkodó képviselőjében vett részt a koronázáson.

Mihály vajda az angol udvarban A légügyi miniszter külföldi utjának hivatalos részén kívül néhány kedves apróságot mondott el a koronázási ünnepségek részleteiről. Így elmondotta, hogy az angol udvar igen nagy figyelmet tanusított Mihály vajda iránt, aki egyébként is a közfigyelem és szeretet középpontjában állott. Az angol uralkodópár hangsúlyozottan kijelentette Irimescu előtt, hogy nagy örömmel szolgált megismerkedni a román trónörökösrel, akit rendkívül ro-

konszenvesnek találtak.

— Én magam is gyakran elcsodálkoztam azon, — mondotta Irimescu — hogy a vajda milyen féltékenyen és magabiztosan mozgott abban a fantasztikus zürzavarban. Az egyik diszében fölényes eleganciával vezette asztalhoz Mary hercegnőt, a királyi hűgát. Altalában fesztelenül és közvetlenül társalgott a vele érintkezésbe került személyekkel és azon kevesek között lesz, akik meg fogják kapni a legnagyobb angol kitüntést, a Viktoria rendet.

Litvinov és a Biblia — A székesegyházban Mihály vajda az első sorban ült, az uralkodó hercegek között. Én Litvinov mögé kerültem és észrevettem, hogy pontról-pontra követi a Bibliát. A francia követségben adott diszében találkoztam az orosz külügyi népbiztossal, akit emlékeztettem erre az

VARNA

A-FEKETE TENGERT PARTJÁN

ideális tengeri üdülők, gyönyörű strand, elsőrangú gyógyfürdők, csodás természet és kellemes éghajlat. Roulette, Baccara, Chemin de fer, Sport.

A szükséges komfortosságokkal szolgál.

Fürdőgazdaság Varna, Bulgária.

Európai értelemben vett kirándulók helyeik nincsenek. Csak autóturákat tesznek egyes városokba és vissza. De az autózás is a nagy forrás. Következtében állandó fáradtsággal jár és pár száz kilométer megtett ut után, a társaság holtfáradtan esik neki a forró kávéivásnak, ritkábban jégbehűtött üdítő italok élvezésének. Ez náluk vasárnapi és ünnepi szórakozás.

Gyógyfürdők helyük alig van néhány. Azok is kezdetlegesek. Kivétel tesznek természetesen a tengerpart mentén elterülő práják, vagyis szabadtéri fürdők, strandok, ahol az év hat hónapján át nagy élet folyik.

Ha a jobb módúak nagyobb fürdőhelyeket akarnak látogatni, a szomszédos Uruguay állam fővárosába, Montevideoba, vagy Európába kell jönnök.

Gallér nélkül nem lehet villamosra szállni

Közlekedési eszközeik a villamos és autobusz, nyitottrendszerű kocsikból állnak. A nagy hőség dacára, még a legutóbbi években is érvényben levő szabályrendelet szerint gallér nélkül senki fel nem szállhat. Aki ezt megpróbálja, azonnal leszállítják. Annyira udvariasság a villamosvezetők, hogy ha egy utas megállón kívül is fel akar szállni, kezét magasra tartva int a vezetőnek, lefűkés az utas felszállhat. Megjegyzendő a villamos- és autobuszüzem mind angol magánvállalat kezében és nem állami vagy városi üzem.

Călimănești Căciulata

IDENY JUNIUS 1—SZEPTEMBER 30-IG

Üdülő- és gyógyfürdőhely, kénsvavas ásványvíz-fürdőkkel, amelyek krónikus reuma, vérszegénység, limfatizmus, migrén stb. esetén ajánlatosak. Hajtó ivóvíz-kihallációk, szappanfűdők, szénasavas fürdők. Strandfürdő az Ott folyónál.

A híres Căciulata-víz, amely nagyon bevált vese-, máj, köszvénybetegségek, valamint húgycsőmegbetegedés és artritis kezelésénél.

Nagy szálloda modern kényelemmel

Prospektusok, árjegyzékek kaphatók: Soc. GOVORA-CALIMANESTI Str. Brezoianu 62, BUCURESTI.

epizódra, mire Litvinov jellemző módon így válaszolt:

— Nagyon érdekel a Biblia, mint irodalmi olvasmány.

A tengeri parádén a román flotta hajóját, a Mária királynét, számos angol előkelőség tekintette meg és közülük többen a fedélzetről nézték végig a káprázatosan szép ünnepélyt. A hajó összes tisztjei engedélyt kaptak arra, hogy megtekintsék Londont. A Regina Maria egyébként már utban van hazafelé.

A légügyi miniszter párizsi tárgyalásai

Ezután franciaországi tárgyalásairól beszélt Irimescu az újságíróknak.

— Párizsban — mondotta — megtekintettem azokat a gyárakat, amelyek a Románia által rendelt repülőgépeket készítik. A gyárak elfogadták a román szakértő bizottság által javasolt változtatásokat és a gépek ezeknek szemelött tartásával készülnek, sőt a francia hadsereg utgépeit is ilyen mintára fogják gyártani. Pierre Cot francia légügyi miniszter, akivel alkalmam volt hosszabban tárgyalni, Románia igaz, őszinte barátja. Június 21-én Pierre Cot ellátogat Bucarestbe is. Azon leszünk, hogy méltó fogadtásban részesítsük.

4 1/2 mm-es egyenlő 929 bőrvarró-asztalos-szegecs,

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

314 vagon eszerzése. 3600 kg. gyapju el-

SPORT

A jobbszél kivételével a csehek elleni csapat játszik Belgium ellen?

TIMISOARA, június 1. (Az Uj Kelet tud.) Jaga dr. a válogatóbizottság elnöke kijelentette, hogy Belgium ellen a csehek ellen ki-tűnően szerepelt román csapat fog játszani. Egyetlen probléma a jobbszél kérdése, mint-

hogy Bindea nincs formában. Helyére Beke, Georgescu és Gruin közül választanak. A csapat tehát ez lenne: Dávid, Bürger—Albu, Vintila—Juhász—Rafinksky, ?—Kovács—Ciolac—Bodola—Dobay.

Tizenkét virágzó szakosztállyal rendelkezik az oradea-nagyváradai Makkabi

Cluj-Kolozsvár, június 1. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előző számunkban beszámoltunk az oradea-nagyváradai Makkabi évi közgyűléséről. Alább közöljük a zsidó sportegyesület új elnökének a közgyűlésen tartott beszédét, amelyből megállapítható, hogy rövid idő alatt milyen hatalmas méretűvé lett a váradai Makkabi. Lechner József elnök programbeszédében a következőket mondotta:

Zsidó Testvérek, sportársak!
Komoly és felelősségteljes feladat hárul a vezetőségre, amelyet a közgyűlés bizalma a megválasztással megtisztelt és a váradai Makkabi sportmunka végzésére kijelölt.

A munka keretei ebben a pillanatban már adva vannak.

Meggyőződésem, hogy ez a gárda, ez a szervezet nem lankadó tetterővel, sőt növekedő lendülettel meg fogja mutatni, hogyan lehet tömegsportot űzni, hogyan lehet sportszerű tevékenységgel, ki- és befelé egyaránt harmónikus együttműködéssel tagjaink és sportársaink megbecsülését kivívni, sőt öregbíteni.

Egyes szakosztályaink máris a komoly munka stádiumában vannak. Mint a szakosztályok referátumából is kitűnik, a tornaszakosztály — jórésztben a liceum áldozatkésztsége folytán — a legmodernebb és legújgigienikusabb keretben dolgozhat s minden reményünk meg van arra, hogy ezen fontos szakosztályunk áldásos tevékenységét fog továbbra is kifejezteni annál is inkább, mert a torna műkö-désük alapját képezi.

Turistaszakosztályunk városunk egyik leg-prosperálóbb sportszervezete.

Teniszszakosztályunk városunkban a fehér-sport legnépesebb kerete s jó utánpótlás ré-vén minden reménye meg van arra is, hogy figyelemreméltó eredményeket érjen el. Erre a szakosztály kiváló vezetése is teljes garan-cia.

Asztaliteniszsakosztályunk fejlődése sokat ígér.

Tekeszakosztályunk rövid fennállása dacára példás vezetése folytán az első között van. Egy legutóbbi körmérkőzésen, amelyen váro-sunk legjobb csapatai vettek részt, az első megillető szépívű tiszteletdíj elnyerésével dokumentálta küzdőképességét és növelte egyesületünk hírnevét.

Futballszakosztályunk utolsó helye csoport-jában nem kedvetlenít el bennünket, mert most, hogy jó kezekbe került a szakosztály, el kell érjünk a rugólabdával tulajdonképpeni célunkat, hogy a keretünkben labdát rugni akaró fiataloknak teljesen amatőr-szellemben alkalmat nyújtsunk, hogy kedvenc sportjának szentelhesse magát.

A **téli-sport** városunk ebből a szempontból mostoha felvétele folytán csak bizonytalan idő-tartamra üzhető. Keretünk azonban megnyug-vást nyújt aziránt, hogy kedvező szezonban a téli sportokat, mint tömegsportokat kultí-válhatjuk, sőt jég-hokkizóink és műkorcsolyá-zóink eredményeket is érhetnek el.

Az ujonnan alakított szakosztályok közül a **boxszakosztály** indul a legkomolyabban. A szükséges felszerelést beszereztük, ideális gyakorló alkalmat nyújthatunk a Zsidó Li-ceum tornatermében, szakszerű vezetéssel.

Vívószakosztályunk az ösztől indul meg. Reményünk van országos viszonylatban rövi-desen komoly névre szert tenni.

Uszósakosztályunk is megkezdte működé-sét, míhelyt a gátnál létesített sporttelepünk megnyílik. Az uszósport is rövidesen virágzó ága lesz egyesületünknek.

Atlétikai szakosztályunknak is hatalmas fejlődésnek néz elébe.

Volleyballszakosztályt (voléball) is alakítot-tunk, amely a strandon is működni fog. A Volleyballtól — mint tömegsporttól, sokat várhatunk.

Evezőszakosztályt is létesítettünk. Ameny-nyiben csak mostoha vízkörülményeink lehe-tővé teszik, mindent megteszünk, hogy regaták beállításával ezt az egészséges, edző és szép sportot népszerűsítsük.

Végül meg kell emlékeznünk az Otthon megalapítójáról: a turistaszakosztályról. A turistaszakosztály vezetősége egy áldozatra és tettekre kész lelkes kis csoport határozta el a múlt év őszén, hogy a szakosztály rizikójára

otthon teremt az egyesületnek. Az áldozat-készség meghozta a maga gyümölcsét. Jól-lehet a mai otthonunk nem fedheti teljesen azt az elképzelést, amellyel annak idején meg-alakult, de összetartotta azt a gárdát, amely egyesületünk fejlesztésében résztvevő, sőt nö-velte munkaakaráskat és lehetővé tette sze-rény eszközeivel, hogy a meglevő szakosztá-lyokat elláthassuk, felszerelhesük, fejlesz-tessük, újakat létesíthessünk. Az otthon teremtette meg az előfeltételeit annak, hogy egyesületünk átszervezését a közgyűlésig sa-ját anyagi eszközeinkből biztosíthassuk. El-nem muló elismerésünk mindazoknak, akik ezt a heroikus munkát elvégezték.

Ugyancsak az Otthon tette lehetővé, hogy már ebben a szezonban megvalósíthattuk egyik sarkalatos elképzelésünket: a gáti sport-telep létesítését. A gáti sporttelep létesítésé-nek az volt a célja, hogy tagjaink minél na-gyobb tömegei kellemes és ugyszólván ingye-nes sport, szórakozási és pihenési lehetőséget és Otthont találjanak városunk legégszége-sebb nyári területén, a gátaknál.

Reméljük, hogy kelő szezon esetén az öt-éves gáti bérletbe fektetett összegeink már az idén tulnyomó részben megtérülnek. Sport-telepünkön egyébként pompás homokstrandot létesítünk, heverőket, napozót állítunk fel, rendbehozunk a meglevő vetkezőket, újakat építünk összesen 400—500 személy részére, egészségügyi intézkedéseket teszünk, ping-pongasztalokat, tornaszereket állítunk fel, masszív boxolót és vívó, fapadólásu teret külö-nítünk el, amely nyári rendezvényeinknél még a táncolás céljait is szolgálhatja, csónakokat

állítunk be és egy erős tutajt megfelelő le-járáttal uszótérreing céljaira is.

Tervebe vettük jövő évre egy nyaralótelep létesítését is, esetleg egy más jóléti intéz-ménnyel karöltve.

Bizton reméljük, hogy folyamatban levő, most meginduló és jövőben megvalósítandó munkáinkban egyaránt ugyanolyan komoly támogatásban lesz részünk városunk társa-dalma részéről, amilyen komoly a mi akará-sunk és célkitűzésünk.

GAIN ÉS PLOESTEANU, akiknek az Univerzitateaból való kilépéséről már meg-emlékeztünk, ma aláírták szerződésüket, mely szerint a Venusba lépnek. Minthogy az érdeklét egyesületek között is létrejött az átadásra vonatkozó megállapodás, immár végleges, hogy Gain és Ploesteanu az ösztől kezdve a Venus csapatát erősítik. Végleges egyébként, hogy az U-tól Sepsi és Borgea is megválnak.

Max Baer, volt ökölvívó világbajnok Lon-donban kiütéses győzelmet aratott kilencezer néző előtt Ben Poord volt angol bajnok ellen.

— **Child: Az emberrabló.** Az emberrabló mestersége új virágzásnak indult a háboru-táni idők Amerikájában. A korlátlan lehe-tőségek hazája a „kidnapper”-eknek is kor-látlan alkalmat nyújtott gaztettek vakmerő gyakorlására. Megdöbbentő képet ad **Child: Az emberrabló** című remek bűnügyi regényé-ben az amerikai gangsztervilág garázdálko-dásairól, mely semmitől sem riad vissza és senkit sem kímél. **Child: Az emberrabló c.** kötetét az Athenaeum adta ki detektivre-gény sorozatában. Ára 33 Lei minden könyv-kereskedésben, vagy Lepageál Cluj. Kérje a teljes sorozat és az Athenaeum újdonsá-gok jegyzékét.

Preservatív a legmegbízhatóbb óv-szer. Többször kinttette arany-éremmel. Legújabbán az 1959701 számú amerikai Patentet nyerte.

Kedvezményes gyógykurák Budapesten

Gellért-szállóba!
Lukács-fürdőbe!
Margit-szigetre!
Svábhegyi-Szanatóriumba!

Hivatalos pengő-árfolyamon

Az IBUSZ által kibocsátott szelvényes jegyfüzetek alapján alábbi rendkívül mérsé-kelt áru gyógykurák vehetők igénybe:

- 2 hetes időtartamra Lei 7825.—** mely összegben következők foglaltanak bent: Díjmentes vízum, 50 százalékos vasuti kedvezmény magyar határ—Budapest és vissza, vagy tovább bármely magyar határállomásra, komplett panzió (lakás és napi háromszori étkezés, előírás esetén diétás koszt is) vá-lasztása szerint a Lukácsfürdőben vagy Pa-latinus margitszigeti szállóban, főorvosi vizs-gálat, kététheti orvosi felügyelet, gyógyfürdők két hétre, autókörjárat, összes borravalók és adók. Ugyanez kisérők számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül csak Lei 6.350.—
- Háromhetes időtartamra Lei 11.500.—** mely összegben a fent részletezett ellenszol-gáltatások foglaltatnak bent 3 hétre. Ugyanez

kisérő számára, orvosi felügyelet és gyógy-fürdők nélkül 9.450 lej.

Gellért nagyszállóban és Svábhegyi szana-tóriumban:

Kétheti időtartamra Lei 11.250.— Ugyanez kisérő számára gyógyfürdők és or-vosi ellenőrzés nélkül Lei 7.550.—

Háromhetes időtartamra Lei 16.500.— Ugyanez kisérő számára gyógyfürdők és or-vosi ellenőrzés nélkül Lei 10.950. Indulni le-het bármikor, csak az indulás időpontját legalább 7 nappal előbb kell jelenteni s az ellenértéket lefizetni. Az összeg lefizetése ellenében a kedvezményes jegyfüzetet azona-lal kiszolgáltatja az Uj Kelet kiadóhivatala Cluj, Str. Baron L. Pop 10, vagy az **Economia menetjegyjárod.** Vidékre utárvételt is azon-nal küldjük, részletes felvilágosításokkal válaszleveg ellenében azonnal szolgálunk.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár
az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár
modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában
Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Két nagy jó film olcsó nyári helyárrakkal: I. és II. plus 5 lej bélyeg. I. A tigrisek me-gete. Lélegzetviasszafojtóan izgalmas dzsungelfilm. II. Örvény. Az utóbbi évek legnagyobb sikeri erotikus francia film-remeke. Műsor előtt új világhírű. Ke-lemesen hűsített terem.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:
Keddtől: Lázadó. Főszerepekben: Charles Laughton és Clark Gable.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Szerdai premier: San-Francisco réme. Izgal-mas kalandofilm. Fősz.: James Cagney

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:
Hétfőn, kedden, szerdán 3, 6 és 9 órakor I. A könnyező bohóc. Operett. Fősz.: Jo-seph Schmidt és Felix Bressart. II. D. Mabuse végrendelete. Dráma. Fősz.: Jim Gerald és Rudolf Klein Roge. III. Journal.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, június 2.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezé-orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 13: H-rek. Hanglemezék. 14.30: Lemezek. 18: Rádió-zenekar, szórakoztató hangverseny.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezék, é-rend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Zenekar. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.40: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 18: Előadás. 18.30: Gordonka zongorakísérettel. 18.55: Kö-temények. 19.20: Katonazene. 20: Vigjáték-előadás. 22: Cigányzene. 23: Hírek. 23.30: Kézzongorás műsor. 24: Hírek francia és olasz nyelven. 24: Hanglemezék. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.55: Gordonka zongorakísé-rettel. 19.20: Előadás. 20.05: Katonazene. 20.35: Hírek. 20.55: Szalonzene.

Bécs. 8.10: Hanglemezék. 13: Déli harang-szó. 14.10: Hangverseny. 15: Hanglemezék.

Varsó. 7.30: Hanglemezék. 13.25: Könyv-zene. 17.15: Szerenádok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy sőt 2 lej, vastagab-ból 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg-levelet csak egy továbbitunk, ha portóhelyes mellékelve van.

Algyógy fürdőn ort. kóser vendéglő nyílt június 10-én. Kérem szives pártfogásukat. Tisztelettel **Weisz Mártonné.**

Azonnali belépésre keresek egy pincés-mestert, ki likörgyártáshoz, borkezeléshez ért és sórraktárkezelést is vállalja, egy va-sas segédet, ki szakmájában teljesen járatos és önállóan tudjon kiszolgálni és két fűszet-segédet, amennyiben a vas és ital szakmá-hoz is értenek, előnyben részesülnek. Aján-latok **Bermann Leon Toplita** címre külden-dők.

Festékszakmában jártas segédet felveszek. Ajánlatokat a fizetési igények megjelölés-sel **Coloris festéküzlet Turda** küldendők.

Jómódu vidéki kereskedő feleségül venne 20—22 éves urt leányt 150.000 Lei hozomány-nyal. Saját háza és tüzlete jóval többet ér. Bővebbet **Mirea házasságközvetítő** irodá Cluj, Marechal Foch 25.

Bérléttel bíró utazónak egyes cikkeit 50 százalékkal átadjuk. Ajánlatok „Colonial-rövidáru” jeligen a kiadóba.

Fatisztviselő, ki puhafa szakmában járta, azonnali állást kaphat fűrésztelepnél. Be-nősülés is lehetséges. Ajánlatokat „Fati” jeligére a kiadóba.

Cukrászat és hidegbüffé kurzust nyitok. Jelentkezőket felveszek. **Adlerné, Cal. Reg-Ferdinand 22. I. em.**

SZERDA
Az Uj Kelet száma: 18-6
— Bucuresti királyné. Bucur-goszláv királyné zett Cotroceni-veci közlekedés borkok tépar marsall, Fund udvarhölgy fo autön Mihály Cotroceni palot
— Inculéj ne restiből jelentik elnök, akit a na tak, mint me kénytelen volt
— Repülőgép Bucurestiből je mol be, hogy P országba utazo vásárol. Popiste a déli Atlanti ó Cantacuzino ut mákn pilóta, ak ánközik.
— Tűz ütött. A villamos erőf tűz ütött ki. Er áldozatul, de a
— Titkos ká zaban. Bucur ucca egyik na harlangot lepk tak. A kártyab indult az eljárá
— Kupán, az a visszatért s aóli jelentik. Kézzongorás műsor. 24: Hírek francia és olasz nyelven. 24: Hanglemezék. 1.05: Hírek. Moszkvába érke estület képvisel
— Aki friss akarja kerülü me, emésztése r ájon a feje é le pattanások zer-kétszer reg veszeses „Fere vrosok ajánljá
— Arab tünt sáiban a genfi ol jelentik: A gnap az arab közösül a Ger an. Több mint ccákat, de ind zen a tünteté vilvánosan a s — Négyes is milia Gheorgh amesti község etet, akik egy uk 2—2 kilog szságesek.

Ha k
Pale
forduljon
Utmutatással kapcsolatokát megvédjük ér
Vállalju Vállalju Piacana szakma
Kölkészitünk nalsokat.
Fokéletes hely zletáiban gy antálunk.
OFFICE FOR
Dux M
TEL-
Nemzetközi

HIREK

Az Új Kelet AUTOMATA telefon-száma: 18-60.

Bucurestbe érkezett Marioara jugoszláv királyné. Bucurestiből jelentik: Marioara jugoszláv királyné délelőtt 10.55 perckor érkezett Cotroceni-ra, ahol Mihály vajda, Franasovici közlekedésiügyi miniszter, Papazoglu tábornok tábornok, Urdareanu udvari marsall, Fundateanu parancsnok és több udvarhölgy fogadták. Marioara királyné autóján Mihály vajda társaságában azonnal a Cotroceni palotába ment.

Incu lej nem jön Cluj-Kolozsvárra. Bucurestiből jelentik: Inculej helyettes miniszterelnök, akit a napokban Cluj-Kolozsvárra vártak, mint most jelentik, lábficama miatt kénytelen volt elhalasztani utját.

Repülőgépen a déli Atlanti óceánon át. Bucurestiből jelentik: A Dimineața arról számol be, hogy Popisteanu pilótakapitány Olaszországba utazott, ahol megfelelő repülőgépet vásárolt. Popisteanu ugyanis át akarja repülni a déli Atlanti óceánra. Papana kapitány és Bazu Cantacuzino után. Popisteanu a harmadik román pilóta, aki nagyszabású repüléssel próbálkozik.

Tűz ütött ki egy aranybányában. Brezoi-ból jelentik: A Valea lui Stan aranybányában a villamos erőfejlesztő telepen és a gépházban tűz ütött ki. Emberélet szerencsére nem esett áldozatul, de a kár kétféle millió lej.

Titkos kártyabarlang egy fővárosi bérházban. Bucurestiből jelentik: A Luterana utca egyik nagy bérházában titkos kártyabarlangot lepleztek le, ahol rulettet játszottak. A kártyabarlang tulajdonosai ellen megindult az eljárás.

Kuprin, az emigrációban élt nagy orosz író visszatért Szovjet-Oroszországba. Moszkvából jelentik: Kuprin, az ismert orosz író, francia és olasz utazásai után emigrált, tegnap Moszkvába érkezett. A pályaudvaron az írók értekezletét képviselői és számos újságíró fogadta.

Aki friss és munkaképes akar lenni és akarja kerülni, hogy kemény legyen a széne, emésztése meg legyen zavarva, folyton fején a feje és a bőre tele legyen mindenféle pattanásokkal, az igyek hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Perenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Arab tüntetés az alexandrettei szandzsikban a genfi megegyezés ellen. Antiochiából jelentik: Az Alexandrette-szandzsikban tegnap az arab tüntetők zárva tartották a közlekedést a Genfben létrejött megegyezés ellen. Több mint 10.000 tüntető járta végig az utcákat, de incidensek nem fordultak elő. A tüntetésen mutatkoztak meg elsősorban a szíriai kommunista párt. Négyszázötven. Bucurestiből jelentik: A Gheorghie Rebeaga 35 éves asszony a városi köznevelési intézményben négy gyermeknek adott életet, akik egyike leány. A négy iker él, súlya 2-2 kilogramm. Az anya és a gyermekek egészségesek.

Kecskeméti Lipót síremlékének avatása.

Oradea-Nagyváradról jelentik: A nagyváradi zsidóság óriási részvétel mellett zajlott le vasárnap délután dr. Kecskeméti Lipót síremlékének avatása. A város zsidóságának hatalmas tömege, a hatóságok és egyháziak képviselői álltak körül a művészies tervezett síremlék, melynek négy tehér márványoszlopát „ohel”-szerűen kiképzett fekete tetőzet tartja össze. A síremlék művészi motívumai a tóratekeres és a könyv, melynek klasszikus szépségű héber feliratát az elhunyt főbbi bátyja, dr. Kecskeméti Armin makói főbbi írta meg, míg a nyugati oldalon dr. Kecskeméti Lipót által a főbbi jubileumán elmondott szónoklatnak költői szépségű idézete van bevéve. A könyv, amely a sírhant fedőlapja, örök időkre hirdeti: „A prófétákról — a próféta”. A síremlék avatásának gyászbeszédét dr. Kecskeméti Armin makói főbbi tartotta, aki mesteri szavakban méltatta az elhunyt főpap emlékét: a nagy tudóst, a felejtethetetlen lelkipásztort, az igaz embert és a kinyilatkoztatás prófétáját idézte, akinek az emulása vesztésgé nemcsak a községe, hanem az egész zsidóság számára. A tökéletes retorikájú avatóbeszéd után dr. Konrad Béla hitközségi elnök a hitközség nevében átadta a síremlékét az „emlékbizottságnak”. A tekeres és a könyv, a tóra és a próféták könyvének szimbolikáját hangsúlyozva ki, arra kéri a községet, hogy dr. Kecskeméti Lipót emlékét a könyv népe szellemében őrizze meg. Az emlékbizottság nevében dr. Kabos Béla iskolaszéki elnök vette át a síremlékét, ápolás és megőrzés végett s fogadalmat tesz, hogy a felejtethetetlen főpap szellemét nemzedékről-nemzedékre őrizni fogják. A gyászbeszéd elhangzása után Weisz Jenő főbíró megfogadta a gyászbeszédében és az árvaházi növendékek kaddis-imája következett. Az ima után a közönség a Cion-templomba vonult, ahol dr. Weinberger Mózes kolozsvári főbbi gyönyörű beszéde keretében rekvizitum tartott.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

Fejér Sándor okl. hegedűművész, a Goldmark Filharmoniai Társaság első koncertmestere, több szülő kérésére nyári hegedűtanfolyamot rendez. A tanfolyam június 15-20-ig tart. Ezután hívja fel az érdeklődőket, akik gyermekeiket ezen kurzusra beiratni óhajtják, hogy jelentkezni június 1-15-ig Piața Mihai Viteazul 14. II. emelet, délelőtt 10-12, délután 5-6-ig lehet.

Orvosi hír. Dr. Reich Izidor belgyógyász rendelését szív és vérérdény betegek részére megkezdte Buziás fürdőn, a Strada Avram Iancu 22. alatti v. Schausz villában.

Rabbvizsga. Június 22. és 23-án tartják Bucurestiben a kultuszminisztérium épületében a rabbivizsgákat. Ugy értesülünk, hogy ez az utolsó alkalom, amikor jelötteket nagy középiskola nélkül is vizsgára engednek.

Szitnyai Zoltán: Benn a bárány. A kisvárosok életének előttünk ismeretlen, fülfel, ezer kis izgalomtól remegő levegőjében játszódnak le a Sitnyai Zoltán regényei. A kitűnő író e könyvében mint novelláiról mutatkozik be, mik maradtaklanul csillogtatják az írónak sikeres kvalitásait, mikkel a nagy közönséget meghódította. Sitnyai Zoltán: Benn a bárány c. kötete az Athenaeum novellatorozatában jelent meg, ára 53 Lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

Zsidó szülők figyelmébe!

Felkérem azon t. szülőket, kik első és ötödik gimnáziumba, valamint a kereskedelmi iskola ötödik osztályába jövő leány gyermekeiket az 1937-38 iskolai tanévben intézetemben óhajtják elhelyezni, hogy azok június hó 10-ig jelentkezni sziveskedjenek, hogy érdeklükben a június hó 20-23-a között megtartandó vizsgák ügyében eljárassak, az utasításokat megadhassam és azokra előkészíthessék.

Miután az orth. zsidó leány gimnázium első osztálya vánt nagy az érdeklődés, ajánlatos a felvételi vizsgát szeptember hó helyett júniusban letenni. Schwartz Menyhért orth. zsidó leánynevelő intézete internátusának vezetősége, Oradea, str. Ep. Ciorogariu 8. Telefon 11.

Villamosösszeütkezés Berlinben. Berlinből jelentik: A főváros egyik központi fekvésű utcájában két villamoskocsi összeütkezett. Négy személy súlyosan megsebesült, öt könnyebben.

Meghívó. A Zsidó Párt kolozsvári tagozata folyó hó 2-án, szerdán este 9 órakor a Str. Stroescu 7/b alatti helyiségében ülést tart, amelyre a női, a munkapáros és ifjúsági szekciók vezetői és tagjai ezzel meghívjuk. Dr. Kertész Jenő elnök, dr. Kohn Ottó titkár.

Százmillió rendkívüli hitel a falvak villamosítására. Bucurestiből jelentik: A közlekedési minisztérium dekretumot készített 100 millió lej rendkívüli hitel nyitására, ami a falusi villamosításra fog szolgálni. A felszerelendő vonalak és hálózatok mentesítve lesznek mindennemű megyei és községi illeték alól. Mentessítik az adó alól a szegény községek lakói által házihasználatra fogyasztandó áramot is.

Az olasz kormány követséget állít fel Írország fővárosában. Rómából jelentik: A hivatalos lap mai számában dekretumot közölt, amelynek értelmében a kormány követséget állít fel Dublinban, Írország fővárosában.

Öngyilkos lett az orosz kommunista párt központi tanácsának tagja. Moszkvából jelentik: A Tass híradása szerint Gamarnik, a kommunista párt központi tanácsának tagja, aki kapcsolatokat tartott fenn szovjetellenes tényezőkkel, attól való féltésben, hogy leleplezik, tegnap öngyilkosságot követett el.

Schalom Asch: A nagy fal. Stefan Zweig így ír az Asch regényéről: „A viláhirű író új regénye emelkedett igazságkereséssel igyekszik a háboru utáni Németország ábrázolásával magyarázni a Harmadik Birodalmat. Minden rendű és fajta emberek egész serege vonul fel az infláció viharában, az összeomlás káoszában s a hamis gazdagág mérges mámorában. S végül a fájdalmas csalódások, az elkeseredett osztálygyűlölet trágárza meg a talajt az új faji gyűlölség vetésének. Schalom Asch legmonumentálisabb alkotása ez a könyv, amely egy egész nemzedék tragédiáját mutatja be, művészetét meg soha nem hatotta át ennyi melegség, ennyi szeretet és ennyi fájdalom. A nagy mű a Tabor könyvek sorozatában jelent meg. [Schalom Asch: A nagy fal c. regénye, amelynek korábbi ideiglenes címe „Nincsen béke” volt, két hatalmas kötetben, 600 lapon gyönyörű kiállításban, füve 212 Lei, vászon kötésben pedig 352 Lei mind könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje a Tabor könyvek teljes jegyzékét.

Pályázati hirdetmény

A bistrítai ort. izr. hitközség iskolaszéke ideiglenes tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak oly férfi és nő, okleveles tanterők, akik a törvény követelményeinek megfelelően román tannyelvű iskolában működni képesek. A vallásos életmódot igazoló és egyéb okmányok felismerésére felszerelt pályázati kérvényeket a fizetési igények, családi állapot, kor, eddigi szolgálati évek megjelölésével 1937 június 10-ig alulírott igazgatóság-hoz benyújtandók. A német és héber nyelvet tanítani tudók előnyben részesülnek. Dírcéltan a scoalei primare izraelite, Bistrifa.

VICHY-ETAT
ÉGYVÁSÁRÁSOK TERMÉKEI

VICHY-ETAT SÓ

1. Az ásványvízből élvont természetes só alkalmas készítésre.
2. VICHY-ETAT PASZTI LÁK
3. 2-3 pasztilla étkezés után megkönynyíti az emésztést.

VICHY-ETAT TABLETTÁK

Az emésztést elősegíti 2-3 tablettát egy pohár vízben feloldva.

ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL ÉS HAMISÍTVÁNYOKTÓL
Erdélyi kérésre: Kardos Miklós Utóda! Timisoara-Arad

Baldwin érdemeit méltatták az ellenzéki vezetők az angol alsóházban. Londonból jelentik: Az alsóház tegnap délutáni ülésén Attlee örnagy, a munkáspárti ellenzék vezetője és Sir Archibald Sinclair, az ellenzéki liberálisok vezetője szólaltak fel és méltatták Baldwin gróf érdemeit és üdvözölték utódját. Neville Chamberlain miniszterelnök minőségében elsősorban szólalt fel és csatlakozott a Baldwin méltató szavakhoz.

Halálos repülőkatasztrófa Brasov-Brassóban. Brassóból jelentik: Ma reggel 1/6 órakor az IAR repülőgépgyár közelében baleset történt. Ion Diezean és Ion Voevodanu pilóták egy Fleet-gépen gyakorlatoztak és amikor leszállni készültek, a motor felmondta a szolgálatot. A pilóták kényszerleszállást próbáltak végrehajtani, de a gép beleütközött egy fába és felborult, maga alá temetve a két repülőt. Voevodanu meghalt, Diezean állapota súlyos. A vizsgálat megindult.

Válik Habsburg Albrecht főherceg. Budapestről jelentik: Horthy kormányzó a volt királyi család ügyeinek intézésére alakult bíróság elé utalta Habsburg Albrecht főherceg válsási kérését.

Gyermeknyaralattási akció Olaszországba. A gyermekek nyaralattásának kérdése mindig a legnehezebb szülői problémákhoz tartozik. A nyaralás: egészség és tartalék a következő évre. Ez évben a kérdés sokak számára önmagától megoldódott: Bárdos Agnes orvostanhallgató olaszországi gyermeknyaralattási akciót szervez. Feltételek: nyaralás helye Portoroczo, Virginia pensio, közvetlen a tenger mellett, saját stranddal, parkkal, játékterekkel. Fiúk 7-12-ig, lányok 7-14 éves korig jöhetnek. Első turnus július 1-től augusztus 1-ig, második turnus augusztus 1-től szeptember 1-ig. Napi ötszöri étkezés. Ár: Oradea-tól utiköltség oda-vissza kollektív utlevél, vízum, teljes ellátás, orvosi gondoskodás, fürdő, sport, kirándulások, körülből 10.000 Lei. Részletes felvilágosítást nyújt Dr. Bárdos Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand Nr. 26/C. Telefon: 10-77. Az utlevél megszerzésére való tekintettel minél gyorsabb jelentkezést kérünk.

Baldwin érdemeit méltatták az ellenzéki a timisoara-temesvári Redout teremben tartotta Weil Béla I. kerületi alkántor előadóestjét. Misorán román, héber és jiddis dalok és szonók szerepeltek. Előadóművészeknek kellemessége különösen a jiddis zeneirodalom régi szép darabjainál jutott érvényre. Előadásában sok volt az őshumor és hangja is leginkább erre predestinálja a fiatal énekest. Közreműködött a Szósz-zenekar öt tagja, akik kíséretükkel hangulatossá és elevenné tették az estét.

Eljegyzés. Rosenthal Ernő Marghita és Weisz Ilonka Huszt (Csehszlovákia) jegyesek. (M. k. é. h.)

SCHWARTZ

Orth. Kóser Pensio Baia-Episcopești

június hó 1-én megnyílt Ekstein Farkas vezetésével. Kitérő el-látás! Olcsó panzióidj! Prospektus.

Időpognozis. Csökkenő légnyomás, váltakozó felhőzet, boruló irányzattal nyugatról keleti irányban, enyhe nyugati szél, változatlan hőmérséklet, esők az ország északi részében. Ma délben a fővárosban 24 fokot mértek.

Zola Emil: A pálinka. Minden munkás és alkalmazott családjával együtt résztvesz június 5-én, szombaton este 9 órakor a Davila Színházban rendezendő ünnepi előadásban. A népszerű munkásműkedvelők szíre hozzák Zola Emil Pálinka című 4 felvonásos színművét. A mindvégig közvetlen társadalmi kérdéseket tárgyaló darab nemcsak élvezetet, hanem megrázó tanulságokat tár a néző elé. Az ünnepi előadást a Gutenberg Dalárda énekszámai nyitják meg. Az előadás iránt óriási nagy érdeklődés nyilvánul meg. A jegyek már csak igen korlátozott számban kaphatók a munkásszervezeteknél.

Ha kapcsolatot keres Palesztinával,
forduljon bizalommal hozzánk.

Utmutatással szolgálnak.
Kapcsolatokat létesítenk.
Megvédjük érdekeit.

Vállaljuk vagyontékei kezelését,
Vállaljuk bizalmas megbízásait.
Piacanalizist készítenk minden szakma részére.

Közéskizünk egzisztenciát biztosító tár-talásokat.
Közéskizünk helyzetismeretünk révén minden helyzetben gyors és precíz elintézését ga-rantálunk.

"SHWIL"
OFFICE FOR BUSINESS RELATIONS
Dux Menó P. Vidor
TEL-AVIV, P. O. B. 1955.
Nemzetközi választályeg mellékését kérjük.

UJ KELET Legújabb hírek

Enyhülés a nemzetközi helyzetben

(Ezredesi cikkek folytatása)

Washington, június 1. (Rador). A Havas jelentése szerint a spanyol követség elhatározta, hogy kikéri az amerikai külügyminisztérium véleményét Németország és Olaszországban a benemavatkozási bizottságból való kivonulása felől.

Almeria pusztulása

Almeria jelentés szerint a német bombázás elpusztította a város majdnem összes fontosabb épületét. Egy és fél órán át a német hadihajók 300 lövedéket zúdítottak a városra. A lövedékek 285 és 350 milliméteres kaliberűek voltak. A város székesegyháza és a San Sebastian templom elpusztultak, összedőlt a mexikói konzulátus épülete is. Az áldozatok száma: 20 halott és 150 sebesült, köztük számos asszony és gyermek. Hivatalosan csak néhány nap múlva lesz megállapítható az áldozatok száma, amikor a romok eltakarítását befejezik.

A Reuter jelenti Valenciából, hogy az almeriai lakosság a német hajók bombázásától megremülve, menekül a városból. Az éjjeli Almeriában nem működtek sem a gáz-, sem a villanyszolgáltatási tüzemek, sem a telefonszolgálat.

A köztársaságiak feltartóztatták a felkelők támadását Biscayában

Bilbaoból jelentik, hogy Biscapatól északra a köztársaságiak feltartóztatták a felkelők támadását és nagy veszteségeket szenvedtek. A köztársaságiak tüzésége a felkelők ordu-nai állásait lötte.

Barcelonai jelentés szerint a város legutóbbi bombázása 79 emberáldozatot követelt. A sebesültek száma 14. A Ciudad Barcelona hajó a kikötőtől nyolc kilométernyire süllyedt el. Háromszáz utasa közül 50 vízbeesett. A hajót állítólag egy olasz tengeralattjáró torpedózta meg.

A Havas kihöntudósítója szerint a kormányerők, felhasználva a sűrű ködöt, ma reggel csapatösszevonást eszközöltek és megközelítették a felkelők állásait a San Pedro hegyen, majd támadást indítottak, amely meghaladja fontosságban a biscayai fronton eddig kifejtett hadműveleteket. A harc majdnem két óra hosszat tartott, a felkelőknek sikerült megtartani állásaikat. A Havas tudósítója részleteket is közöl a harcról, amely igen véres volt. Az ellenfelek jóformán nem is látták egymást a sűrű ködben. A felkelők vezérkara 500-ra becsüli a harcmezőn maradt halottak számát és 200-ra azon baszk katonákat, akik a szeges drótkadályokon nullottak el. A sebesültek száma meghaladja az 1500-at.

A felkelők vezérkara jelenti, hogy a soriai arcvonalon tegnap nem voltak harcok. A biscayai fronton San Pedronál a köztársaságiak rohamozás közben 150 embert veszítettek. Lagranha körzetében a guadarramai fronton a köztársaságiak vesztesége 300 ember volt. Majorca szigetén egy köztársasági repülőt lelőttek.

Anglia a hasonló incidensek elkerüléséért

A Reuter londoni jelentése szerint angol hivatalos körök magatartása a spanyol-német incidens kérdésében a következő: Az a tény, hogy a német kormány azonnal megtorlásokhoz folyamodott a Deutschland bombázása után, nem talál helyeslésre angol körökben. Mégis angol körök megértik, hogy a spanyol támadás és főleg annak körülményei a legnagyobb mértékben elkeseríthették a németek nemzeti érzéseit. Mindezek figyelembevételével Nagy-Britannia szoros kapcsolatot tart fenn a benemavatkozási bizottságban képviselt kormányok képviselőivel és igyekszik megtalálni annak módját, hogy a jövőben hasonló természetű incidensek elkerülhetők legyenek. A brit kormány módokat keres az ellenőrzési munkálatokban hagyott ür betöltésére, ami a berlini és római kormányok elhatározásából eredt.

Newyorki jelentés szerint a spanyolországi eseményeket kommentálva, a következőket írja: a Newyork Times:

„Nehéz volna elutolozni Almeria bombázásának súlyosságát. A német hajóosztag által eszközölt bombázást távolról sem lehet indokoltnak tekinteni a nemzetközi jog szempontjából. A német birodalom kormánya semmilyen erőfeszítést nem tett abban az

irányban, hogy békés uton kapjon elégtételt.”

Enyhülés a nemzetközi helyzetben

Genfi jelentés szerint a nemzetközi helyzetben valamelyes enyhülés állott be. A Népszövetség mellett működő spanyol delegáció a legnagyobb diszkreciót tanúsítja. Del Vayo állítólag értesítette volna kormányát, hogy helyesebb volna a jelenlegi körülmények között nem ragaszkodni a népszövetségi tanács összehívásához. Azt a

tényt, hogy Del Vayo ma este Párizsba utazik, ugyancsak úgy értelmezik, hogy a valenciai kormány konciliansabb magatartást fog tanúsítani ebben a kérdésben.

Anglia valenciai megbízottja utasítást kapott, hogy tiltakozzék a Hardy angol hadihajó megtámadása ellen, amely körül Palma Majorca közelében bombát dobtak le.

Hazaszállítják a Deutschland bombázása áldozatainak holttesteit

Berlinből jelentik, hogy Hitler elrendelte, miszerint a Deutschland áldozatainak földi maradványait az állam költségén hazaszállítsák Németországba. A huszonöt elhunyt matróz holttestét Németországban fogják eltemetni.

Németország ultimátuma a Vatikánhoz

Valószínűleg megszakad a diplomáciai viszony a Vatikán és Németország között

BERLIN, június 1. A német kormány újabb tiltakozó jegyzéket intézett a Vatikánhoz Mundelein kardinális csikagói beszéde miatt. A jegyzék rendkívül erőteljes tónusban van megszövegeve és leszögezi, hogy amennyiben a szentszék nem hajlandó nyilvánosan megdorgálni Mundelein kardinális, ez megsemmisítését jelenti azoknak az előfeltételeknek, amelyek mellett Németország és a Vatikán között normális kapcsolatok állhatnak fenn.

Német politikai körökben ezt a jegyzéket ultimátumnak tekintik, amelynek valószínű következménye lesz, hogy Németország és a Vatikán között a diplomáciai kapcsolatok megszakadnak.

A legkedvezőbb légkörben folynak Antonescu párizsi tárgyalásai

Teljes egyetértés a francia és román külpolitika között

Párizs, június 1. (Rador.) Antonescu tegnap Leon Blum vendége volt ebédre, amelyen Yvon Delbos is résztvett. Délután 6 órakor Antonescu kihallgatáson jelent meg Lebrun elnöknel, akivel egy óra hosszat tárgyalt. A két ország együttműködését érdeklő és az összes napirenden lévő nemzetközi kérdéseket megvitaták. A külügyminiszter Párizsban teljes megértésre talált Románia érdekei iránt és teljes egyetértést talált a román és francia külpolitika között.

Három napi párizsi tartózkodása alatt Victor Antonescu igen élénk tevékenységet fejtett ki. Egy óras kihallgatáson volt Lebrun elnöknel, valamint Leon Blumnál is, akinek tegnap ebédre is vendége volt. Tanácskozásokat folytatott továbbá Delbos külügyminiszterrel és Leger külügyi államtitkárral is, akikkel megvitatta mind azon kérdéseket, amelyek Romániát és Franciaországot érintik, de az általános

európai problémák is szóba kerültek. A külügyminiszter eszmecseréi a legszívélyesebb megértés szellemében folytak le.

Kitűnő légkör jellemzi a francia-román együttműködést.

A két kormány nemzetközi tevékenységében teljesen azonos nézeteket vall. Antonescu hosszasan tárgyalt Vincent Aurioi pénzügyminiszterrel és Bastid kereskedelmi miniszterrel is. A két ország gazdasági téren való együttműködéséről és kereskedelmi viszonyának fellendítéséről volt szó. Daladier hadügyminiszterrel és Pierre Cot légügyi miniszterrel a román hadsereg felszerelésének problémájáról értekezett a külügyminiszter, aki a legkedvezőbb megállapításokat tette. Antonescu ma ismét találkozott Herriot kamarai elnökkel és Mistlerrel, a képviselőház külügyi bizottságának elnökével, valamint Berenger-val, a szenátus külügyi bizottságának vezetőjével.

Utban a megegyezés Vaida és Gheorghe Bratianu között?

Cuza és Goga szankciókat alkalmaznak a vasárnapi választási kudarc miatt

Bucuresti, június 1. (Az Uj Kelet tud.) Vaida Sándor vasárnap este óta ismét a fővárosban tartózkodik. Volt miniszterelnök ismét megkezdte tárgyalásait a különböző pártok vezetőivel a Frontul Romanesc jövőbeni politikai orientálódása ügyében. Így tegnap délután Argetoianuval tárgyalt hosszasan, majd fogadta C. C. Braescut, a cuzisták fővárosi tagozatának elnökét, akivel hosszasan tanácskozott. Ugyancsak tárgyalt Vaida a ghe-

orghisták egyik megbízottjával is. Az Informatia értesülése szerint Vaida és Gheorghe Bratianu között utban van a megegyezés, bár ennek hírének mindkét táborban élénken cáfolják. V. V. Tilea volt a miniszter, Vaida egyik legközvetlenebb munkatársa, külföldre utazott. Tilea Párizsban, Londonban és Rómában fog összehívást keresni a politikai világ vezetőivel.

A vasárnapi községi választások egyes

Csak ma, szerdán

este 9 órakor lép fel a világhírű

Menaka

balettsoprot az

Operában

Káprázatos kosztümök, eredeti zenekar. Jegyek a főtéri kioszkban és az Operában.

Csak ma! Csak ma!

pártok számára lesújtó eredménnyel végződtek. Így a cuzisták Ilfov megyében katasztrófálisan lemaradtak, bár a párt listavezetője C. C. Braescu, a párt alelnöke volt. A Timpul jelentése szerint Goga közölte Stan Ghicescuval, a párt főtitkárával, hogy Cuzával együtt szigorú szankciókat fognak alkalmazni a vasárnapi kudarc miatt az ilfovi tagozat vezetősége ellen. Dinu Bratianu visszatérése után összeül a liberális párt központi végrehajtóbizottsága, hogy döntsön bizonyos tagozati vezetők kicserélése fölött és dolgozzon ki a közelgő választásokkal kapcsolatos megindítandó korteshadjárat részleteit. A tagozati vezetők leváltása a legutóbbi választások eredményének megfelelően fog megtörténni.

Egyébként a belügyminisztérium a következő választásokat tüzte ki újabb június 6. Domnesti (Muscal megye), Darastj és Grandisteá (Valcea), június 7. Sangeorz (Mures), június 13. Cahul és Bughea de Sus (Muscel), június 20. Balta, Merceura Ciuc és Silitra. Megyei választások: június 8. Valcea, 19. Bacau, 20. Tighina.

A Lupta jelentése szerint Pierre Cot francia légügyi miniszter június 21-én repülőgépen érkezik Bucurestibe. Utjára három hatalmas francia repülőgép fogja elkísérni, amelyeket kölcsön adnak a román hadseregnek, pilóták kiképzése céljából. A Franciaországban megrendelt román gépek leszállítására csak később fog sor kerülni.

Sztrájkba léptek a kolozsvári famunkások

Cluj-Kolozsvár, június 1. A kolozsvári famunkások és munkaadók között hosszabb ideje folynak az új kollektív szerződésről szóló tanácskozások. A famunkások a kollektív szerződési tárgyalások alkalmából a drágulási hullámnak megfelelő munkabéremelést kértek, ami elől a munkaadók, a gazdasági viszonyokra való hivatkozással, elzárkóztak. Minthogy a munkügyi inspektorátuson folytatott tárgyalások eredményre nem vezettek, dr. Chirila munkügyi vezérfelügyelő szabadkezettel adott a tárgyaló feleknek. A famunkások szervezete a sztrájkot kimondotta Kolozsváron az összes üzemekben szerdán kezdetét is veszi a sztrájk.

— Tilea a francia repülőgépeknek a Condé-kastély felett átrepült. Párizsból jelentik. A hivatalos lap mai számában törvényerőre emeltet, hogy a Condé-kastély felett, ahol Windsor herceg lakik Simpsonnéval áthaladjanak és annak környékén cirkáljanak.

CENZURAT